

ŽRTVE.

Povest. Spisal Fr. Serafin.

(Nadaljevanje)

Kaj drugega župnik prvi hip ni mogel spraviti iz sebe. Zardel je do čela, in po vsem životu se ga je lotilo zganjanje, ko je slišal te besede. Privzdignil je zdaj to, zdaj ono ramo in prbal je, kakor bi se mu bil nos zamašil.

Trajalo je nekaj časa, predno se je pomiril nekoliko. Potem pa je začel:

"Na svojo veliko žalost sem te dni zvedel, da prebratete časopise, iz katerih zajemate strup za svoj duševni blagor. Kam privede čitanje nekrščanskih časopisov, o tem sem vam pravil daleč v cerkvi in mislim, da mi tega ni treba še enkrat ponavljati. Prepričan sem, da moje besede niso padle na nerodovita tla, in da ste v svojem sreču vsi že sklenili, izvititi se satanu, kateri izsega svoje roke po vas. Da ste brali dosedaj te časopise, vam ne zamere in neadejam se, da vam tudi Bog odpusti vašo pregreho. Vi ste pri tem manj krivi nego oni, katerih dolžnost je bila, opozoriti vas na nevarnost, ki je pretila vašim dušam, pa tega niso storili. Vi sami niste toliko izkušeni, da bi bili mogli razsoditi, kaj je prav in kaj ni prav. To ste mogli tem manj, ker je vse, kar ste čitali v teh časopisih, pisano jako zvično, da je težko že na prvi pogled spoznati nevarnost. To vam je strup, ki vpliva počasi, a tudi gotovoje! Oni, ki pišejo te časopise, se varujejo pokazati preveč naravnost svojo namero, ker ni dvojbe, da bi se drugače obrnil marsikateri od njih. Da bi dosegli tem večji uspeh, postopajo previdno in napadajo le tako mimogrede cerkev in njene naredbe. In da bi ljudi laže preslepili, se delajo celo, kakor bi bili Bog ve kako pobožni. Pri tem pa zabavljajo zdaj čez tega; zdaj čez onega duhovna ter se trudijo na vse pretege, da bi uničili ugled duhovskega stanu.

Kako malo se sme verjeti besedam teh ljudi, o tem bi se prepričali še bolj, če bi imeli priliko, ogledati se njih življenje. K službi božji ne prihajajo, še manj pa prejemaajo svete zakramente. Njih sree je mrtvo in neobčutljivo za nauke sv. cerkve, tem bolj pa so navzeti naukov, katere širi hudobni duh dandanes po svetu. Moja dolžnost je, da vas svarim pred temi ljudmi, ki vam hočejo le slabo, ki prihajajo k vam v ovčji oblekah, a so vam pravi volkovli! Nikar se ne dajte motiti po tem, da vam ti časopisi zagotavljajo, da niso brezverski. Verjemite meni, da so res brezbožni, in da oni, kateri jih pišejo, ne nameravajo nič drugega, nego uloviti vas v svoje zanke.

Jaz sem prepričan, da me boste poslušali in me ubogali, ker je skrb za vaš dušni blagor govori iz mene in ne kak sebičen namen. Odpovedati se morate takoj tem časopisom. Da pa vam prihranim trud, spisal sem že jaz za vsakega izmed vas odpoved. Treba samo še, da podpišete vsak svojo . . .

Vse to je govoril gospod Rajmund z zasopitimi poudarkom. Naglašal in izgovarjal je besede takisto po svoje, zdaj znižal, zdaj spet izbulil oči ter pogledal tega ali onega tako ostro, da ga je streslo po životu . . .

Uspeh njegovega prizadevanja pa je bil naravnost sijajen. Možje, katerim so bile govorjene njegove besede, so bili tako presenečeni in iznadenjeni, da se niso kar nič ustavljali, zapisati svoje ime tja, kamor jim je pokazal župnik.

Ko pa so se bili podpisali vsi, je župnik nadaljeval rekoč:

"Dobro delo ste storili s tem svojim podpisom, a izpolnili ste le napol svojo dolžnost. Ni dovolj, da se človek ne naroča na nekrščansko časopise, ampak treba je tudi, da podpira take časopise, ki razširjajo katoliški duh. Ne dvomim, da me boste ubogali tudi v tem oziru ter se naročili na list, katerega boste radi, pa tudi s koristjo čitali. Tudi naročilo za ta list sem že spisal, in vam ni treba nič drugega, nego da vplačate naročnino.

Zdaj pa so se začeli možje malo spogledovati. Toda nobeden ni imel poguma ugovarjati. Eni so izlekli takoj iz zepov svoje mošnjčke ter odšli s kislim obrazom dekur, drugi pa so obljubili, da ga v kratkem prineseo.

Župnik pa vsega tega niti prav vesel ni bil in sprejemal je nekako mehanično denar.

Gospod Rajmund ni mogel uvideti, kako je mogoče, da se ne pokore njegovi besedi že prvi hip vsi župljani. Bilo mu je to tem manj dvomno, ker je bil od svoje veljave tako prevzet, da je smatral samega sebe v resnici za nekaj višjega, za nekaj takega, kar bi moralo imponovati vsakemu človeku, zlasti pa takim priprostim ljudem, kakršni so bili njegovi župljani. Bil je prepričan, da mu celo med duhovniki ni para, in da se nobeden z njim primerjati ne more. Naj so bili ti vsi kmečkoga stanu, on pa je bil — ranoceluhka sin! Vse to je bil svojim župljanom povedal, ko se jim je predstavljajal s prižonc, in vendar . . . Ne, da se ljudje niso tresli pred njim, to mu ni šlo v glavo!

Njegovo naduto sree je hrepnelo po mlačevanju. Bil je hudo zadet v svojem ponosu, posebno skelelo pa ga je to, kar so mu bili povedali o mizarju Tomažu iz Lipovec. Ali je možno, da si upa kdo kaj takega njemu nasproti, ki bo morda kdaj še kanonik ali celo prost? . . . Temu pokazem, temu pokažem! . . . je mislil sam pri sebi. A hkratu se spomni, da je Tomaž oče onega sladkega krasnega dekleta . . . Manica je bila najlepša iz med vseh deklet, ki so bila prastopila k družini "krščanskih devic," pa tudi najpobožnejša, naj vzglednejša med njimi. In njena mati je bila to di bod tretjega reda! . . . Kako to, oče pa tak!

Ob misli na Manico se je župniku hipoma omehalo srce. Če se je spomnil milobnega žarka, ki je odseval iz nedolžnega pogleda deklečnega, tudi na očeta ni mogel biti prav ardit! In sklenil je, da pojde do njega! . . . Ponižati se je hotel ter stopiti k Tomažu radi hčere njegove in žene.

ki sta bili obe tako vzgledni ženski. Imel je upanje, da se omeča tudi Tomaž.

Zvršil pa je precej drugi dan svoj sklep.

Odhila je ravno tretja ura popoldne, ko se je župnik napotil proti Lipovecu. Imel je kakih petindvajset minut dolgo pot pred seboj. Prišel je iz vasi, je moral najprej črez polje. Bujno so poganzjale tu žita, povsod je kličilo in raslo, da je bilo veselje gledati; toda gospod Rajmund ni bil toliko obduvovalec narave, da bi ga bilo to kako kaj zanimalo. Če bi bil stopal to pot, ki je je ubiral danes župnik, kak kmetič, bi mu bilo srce vrisovalo radosti, tako se je kazal povsod božji blagoslov, kamorkoli se je ozrlo oko. Župnika pa se je lotevala skoro nevolja, kajti tla, po katerih je hodil, so bila malo mehka in blatna. Toda lice se mu spet razvedri, ko je bil zavil s polja v prijazen senenat gozdiček. Tod je bil svet bolj skalovit, in vsled tega je bila tudi steza utrjena. Sredi gozdička pod košato lipo ga iznenadi lepo razpelo in krasna podoba Matere božje, ki je visela v množju križanega Jezusa. Pred križem je bila klopiča, znamenje, da mimoidoči tu poklekujejo in molijo. To je bilo župniku jako pogodu, posebno včas pa mu je bilo še to, da sta bila križ in podoba Matere božje okličana sieer na preprost, a vendar primeren način s šopki raznih poljskih in gozdskih cvetlic.

Župnik si ni mogel kaj, da bi se ne bil malo pomudil na tem mestu. Storil je to tem rajši, ker je bil kraj košat in mu je bilo postalo že vroče. Ko pa si je bil oddahnil, je stopil malo hitreje proti vasi, ki je stala precej za gozdičkom na prijazni ravni. Ker Lipovec ne šteje več nego deset hiš, ni bilo težko zvedeti za Tomaževo domovnanje. Ko so mu ga bili pokazali, je stopil brez obotavljanja v hišo.

"Dober dan! . . . No . . . no . . . no" tako je pozdravljaj. Dalje ni rekel nič, kakor da bi bil hotel samo opozoriti na svoj prihod.

Mati in hči poskočita, veselo presenečeni, raz sedeža ter mu hitita poljubovat roko. Tomaž pa potegne še trikrat, štirikrat semintja s stružcem po deski, ki jo je imel pred seboj, predno se ozre in obstoji. Bilo je videti, kakor bi se hotel malee pripraviti na to, kar ga je čakalo; kajti stliti je takoj, iz kakega namena je prišel župnik.

Temu, ki je bil jako občutljiv, pa to ni bilo kaj po volji. Usta se mu razblinijo v posiljen smeh, in z nekoliko neprijaznim glasom reče:

"No, vidite, Tomaž, prišel sem pa jaz k vam, ko niste hoteli vi k meni . . ." H gospodinjji obrnjen pa še pristavi:

"Lepo pošto mi je poslal zadnjič vaš mož!"

"I, kako?" vzklikne ona vsa preplašena, in tudi Manici so se razširile oči.

"Ko sem ga prosil, da bi prišel k meni, mi je velel povedati, da imam jaz ravno tako daleč do njega, kakor on do mene! . . ."

"O ti grdi človek!" vzdihne gospodinja.

"Saj sem ga pa tudi oštevala, ker ni hotel k vam! . . ."

Tomaža pa posili smeh. "No, ali sem vam sporočil morda kaj neresničnega?" vpraša.

"Vi ste bili že tam in stopili bi bili lahko še do mene . . ."

"Res je, da sem bil tam, a zamudil bi bil morda kosilo, če bi vas bil ubogal . . . Sieer pa, gospod župnik, če bi bilo šlo za kaj drugega, bi vam bil prav rad ustregel . . ."

"Saj niste vedeli, kaj vam hočem!"

"Po tisti pridigi, pa da bi ne bil vedel . . . Moral bi biti pravi tepec! . . ."

"Torej vam moje besede niso segle k srcu? . . . Vi torej ne mislite opustiti tega brezbožnega lista? . . ."

"Doddaj nisem našel še nič brezbožnega v njem," odvrne Tomaž mirno, a odločno.

"Tako! . . ."

Gospod Rajmund si je moral oddahnuti, tako ga je bil presenetil Tomažev neustrašeni odgovor. Ko pa je zbral nekoliko svoje misli, je začel:

"Vi ne veste, kaj je brezbožnost, če trdite, da časopis, na katerega ste naročeni, ni brezbožen . . ."

"Kakor rečeno, nisem našel dozdaj v tem listu nič napačnega," ponovi še enkrat Tomaž. "Če bi pa bilo kdaj res kaj takega v njem, ne stoji nikjer zapisano, da bi jaz prisegal na tisto. . . saj imam vendar malo razuma in razločevati znam, kaj je prav in kaj ni prav."

"Zaslepljeni ste, zaslepljeni! . . ." ugovarja župnik, ki je bil prišel že malee v ogenj . . . "O, vi ste se že tako nasrkali strupa, da niti ne veste nič, kaj je slabo in pregrešno! . . ."

Tomažu pa je bilo še vedno na smeh. Kar u-meti ni mogel, da se more župnik tako razgrevati za stvar, ki je bila po njegovem prepričanju čisto postranska in malenkostna.

"Motite se, gospod župnik," odgovori še ravno tako mirno kakor prej. "Jaz prav dobro vem, kaj se sme in kaj se ne sme. V časopisu, ki sem naročen nanj, nisem čital še nikdar ničesar, kar bi bilo zoper vero. Če pa véšai kakemu duhovnemu gospodu resnica pove, ni to po mojih mislih nič pregrešnega in tudi nič takega, kar bi se storiti ne smelo. Vsak stan se sme preso-jati, zakaj bi se ne smel duhovski stan! Sieer pa nikar ne mislite, da sem radi tistih stvari naročen na ta časnik! Večidel tistega še ne čitam ne. Jaz čitam samo novice in take stvari, ki so mi v pouk in zabavo . . ."

"Jaz vam preskrbim časnik, ki bo bolj zabaven in poučen, nego je ta . . ."

"Hvala lepa!" odvrne Tomaž. "Za zdaj sem s svojim listom zadovoljen in pri njem ostane!" . . .

"Vi ste že okuženi, okuženi!" vzdihne župnik ves iz sebe, kajti na toliko trdovratnost ni bil pripravil. "Čudim se le, da ne ovratite še svoje žene in hčere v izpolnjevanju krščanskih dolžnosti!"

"Da bi ženo in hčere ovrnil v izpolnjevanju krščanskih dolžnosti? . . . Tega ne storim! . . ."

(Dalje sledi).

Za krubom.

Povest.

Poljski spisal: H. Sienkiewicz.

Poslovenil: P. Miklavc.

(Nadaljevanje.)

Sploh so imeli naselniki spočetka toliko dela, da niti niso vedeli, kaj naj najpreje prieno, neznanjo, ali jim je potreba najpreje postaviti bajte, sekati les ali loviti zverino. Kmalu se je pa tudi pokazalo, da je pooblaščenec naselnikov kupil to zemljišče od železnice na vero, in da ga popreje ni ogledal, kajti drugače bi težko kupil tako pusto puščavo, zlasti ker so bile na prodaj še druge stepe, deloma tudi z lesom pokrite. On, kakor pooblaščenec naselnikov in z njimi tudi poverjenik železniške družbe, sta v resnici došla enkrat tja, da zemljo na posamezne kose izmerita in odkažeta vsakemu nje gov delež, toda spoznavši, kako stvar stoji, pomudila sta se tukaj le dva dni, potem pa se povrnila, izgovarjajoč se, da gresta po priprave za merjenje v Clarksville, toda pozneje ju živa duša tam ni več videla.

Kmalu nato je prišlo tudi na dan, da so nekateri naselniki plačali več, drugi manj in — kar je bilo še najhujše — nihče ni vedel, kje leži njegovo zemljišče in kako izmeriti to, kar komu pripada. Naselniki so bili tu brez ravnateljstva, brez vlade, katere bi zamogla to stvar urediti in prepire poravnati. Niso tudi vedeli, kako se imajo lotiti dela. Nemoi so jeli v družbi posekovati les in očedivši cel prostor, postavili so si z združenimi močmi bajte, na to pa počeli izmerjevati zemljišče. A vsak Mazur hotel je s početka le sam za sebe delati, sam sebi hišo postaviti in na svojem kosu zemlja les sekati. Poleg tega je vsak hotel imeti nekaj zemljišča na sredi trate, kjer je bila goščava najredkejša in voda najbližja. Iz tega so nastali prepiri, ki so še hujše narasli, ko se je nekega dne prikazal kakor bi iz neba pal, voz nekega gospoda Grünmanskega. Ta go-spod imenoval se je nemara v Cincinnati, kjer prebivajo Nemei, Grünemann, toda tukaj v Borovini pridral si je "aki", in to zato, ker je to ustrezalo njegovi barantiji. Na njegovem vozu je bila visoka platnena plahta, raz katere se je na vsaki strani čital napis z velikimi črkami "Saloon", in pod tem nekoliko manjši: "Brandy, whiskey, džin" (imena raznih žganih pijač).

Na kak način se je zgodilo, da je njegov voz prebrel vso nevarno pustino med Clarksville in Borovino brez poškodovanja, na kak način se je zgodilo, da ga niso razbili stepni tolovaji, in zakaj Indijanci, ki se v manjših tolpah v tej okolici potikajo, ter so se že večkrat k Clarkville pritepli, gospoda Grünmanskega niso oskaltili, to je bila njegova tajnost; dosti bodi, da je tjakaj prišel in da je že prvi dan naredil dobro kupčijo. Toda od tega dne so se jeli tudi naselniki med seboj mrziti. K tisočim njih prepriro radi zemljišče, posodaja, ovac in ognjišč, pridružili so se sedaj še drugi vzroki. Med naselniki nastal je namreč nekaj duh amerikanskega domoljubja. Ti, ki so prišli iz Zedinjenih držav severne Amerike, hvallili so svoje prejšnje naselbine na kvar naselbin in naselnikov iz južnih krajev in nasprotno. Takrat si zamogel slišati ono severo-amerikansko poljščino, pomešano z angleškimi izrazi, ker je vsled ločitve iz očetnjave in vsled prebivanja med tujnimi narodi, domačih izrazov zmanjkalo. . . .

Bilo je v kratkem tu v naselbini slabo, kajti tropa teh ljudi je bila kakor četa ovac brez pastirja. Prepri radi zemljišč postajali so čedalje neznosnejši. Došlo je celo do tepežev, pri katerih so se ti, ki so bili iz enega kraja, združevali proti onim, ki so bili od drugod. Izkušenejši, starejši in modrejši, so si sieer ohranili še neko veljavo in nadmoč, pa vsikdar se jim le ni posrečilo vzdržati red. Samo v času nevarnosti so jih skupne koristi prisilile pozabiti na razpore. Enkrat, ko je nekoliko indijan-skih tihoapeev ukradlo nekaj ovac, vrgli so se kmetje nanje brez nadaljnega premišljevanja. Do hiteli so jih, odvzeli jim ovce in potokli enega izmed rdečekožcev tako, da je čez malo časa umrl; ta dan vladala je med njimi največja

sluga; ali drugi dan za rano so se jeli pri sekanju lesa med seboj zopet prepirati in tepeti. Mir je vladal med njimi tudi takrat, ko je zvečer godec pričel avirati, ne komade za ples, tamveč napeva raznih pesmi, ki jih je vsak izmed njih že davno slišal, davno — še pod slavnatimi strehami v domovini. Takrat je navadno utihnil med njimi govor. Kmetje so se vstopili okoli godec, šepet gozda mu je priglaševal, plamen na ognjiščih sikal in spuščal iskre, oni pa so stali, z glavami k tlom povesenimi, — njih duše pa so letele nekam tja onkraj morja. Večkrat je mееec priplaval že visoko nad gozd, in oni so le še stali in poslusalili. Toda mimo nekoliko teh kratkih trenutkov pretvarjalo se je v naselbini vse v čedalje večjo napetost. Nared med njimi se je povečal, sovraštvo je rastle. Mala ta družba, ki je bila takorekoč vržena sem v sredino lesa in bila odločena v pravem pomenu besede od ostalih ljudi, zapuščena od voditeljev, ni mogla in tudi ni znala dati si najmanjšega sveta.

Med temi naselniki nahajamo tudi dve nam že znani osebi: starega Lovreta Toporka in njegovo hčerko Marico. Dospela v Arkansas, imela bi tu v Borovini deliti svojo usodo z drugimi. S početka godilo se jim je še kakor tako. Tnkajnijsi gozd vendar ni bila newyorška ulica, in poleg tega nista imela tamkaj ničesar, do čim sta imela tukaj voz in nekoliko domačih potrebščin, ki sta si jih kupila v Clarksville za dosti nizko ceno, in nekoliko orodja za domače potrebe. Tam ju je mučila strašna tuga, a tukaj jima težko delo ni dopuščalo mialiti drugo ko o vsakdanjih opravkih. Kmet je sekal drevesa, lupil skorjo in obsekeval tramove za bajto, a dekle je prala pri potoku perilo, kurila in pripravljala jed, toda pri vsem tem poslu izginjali so v svežem gozdnem zraku sledovi njene nekdanje bolezn, ki jo je morila vsled bede v New Yorku. Topli tek-saški veter opalil in pokril je njeno blede lice s žoltnim leskom. Mladenci od sv. Antona (San Antonio) in Velikih jezer, ki so se predenjo za malenkostne reči med seboj pestili, strinjali so se v tem, da oči Marice vro izpod svetlih las kakor plavice iz žita, in da je Marica sploh najlepše dekle, kar jih je še človeško oko gledalo. Maričina lepota je bila Lovretu jako v prid. Lovro si je izbral sam kos najredkejšega lesa in nihče se ni temu protivil, kajti vsi fantje so bili na njegovi strani. Mnogokateri mu je tudi pri sekanju drevca in obdelovanju tramov, ali pri vlaganju sten pomagal, in stari, ki je bil premeten, je hitro spoznal, zakaj se tu gre, in rekel tupatam:

"Moja hči hodi po loki kakor lilija, kakor gospa, kakor neka kraljica. Komur hočem, temu jo pa dam, a komursibodi je ne dam, ker ona je dobra gospodinja. Kedor se mi nižje prikloni, mi boljše posluži, temu jo dam, toda veter-njaku nobenemu."

Kdor je tedaj njemu pomagal, mislil je, da sebi pomaga.

Lovretu je bilo tedaj mnogo boljše, nego drugim, in bilo bi mu povsem dobro, ako bi bila naselbina imela kako bodočnost pred seboj. Toda stvari so postajale od dne do dne slabše. Imnil je jeden, minil drugi. Okrog trate so se posekala drevesa, zemlja se pokrila s skorjo, tuintam je štrlela kvišku žolta stena poslopj, ali vse to, kar se je dogotoviilo, je bilo zgolj igrača proti temu, kar se je imelo še storiti. Zelena stena gozda unikala se je sekiram le polagoma. Ti, ki so se spustili dalje v les, donašali so prečudna poročila in sieer: da ta gozd nima sploh nobenega kraja in konca, da so tam mlakuže, močvirja in nekaka čudna voda pod prevesi, iz katere se nekaki čudni sopari v podobi duhov med goščavo dvigajo; da tam gadi sikajo in neki duhovni kličejo: "Ne hodi sem!" da so tam nekaka čudna grmčevja, ki človeka za obleko love in ga več ne izpuste. Neki kmet iz Chiange je tudi dokazoval, da je tam videl zlodeja v pravi podobi in kako da je dvignil svojo strašno glavo iz blata in nanj tako zarjovel, da je od strahu komaj v tabor nazaj pribežal. Naselniki iz Teksasa so mu ugovarjali in dokazovali, da je bil to bivol, a on tega nikakor ni hotel verovati. Temu groznomu stališču so dajala praznovanja še večje grozo. Čez nekoliko dni se je zgodilo, da sta se dva predrzneža podala v gozd in se nista več povrnila. Nekoliko ljudij je obolelo od

bolezni v križu, potem se jih je pa lotila mrzlica. Prepri vsled zmanjšane rastle tako, da je došlo do krvavih prašk. Kdor si ni znal zmanovale domače živali, zaprl so ma jo drugi. Tabor se je razdelil, vozovi so se razpostavili po vseh kotih trate, samo da bi bili kolikor mogoče oddaljeni eden od drugega. Nihče ni vedel, kdo ima iti čuvati čredo, ovce počele so gniti. Me dem pa je postala ena stvar čedalje očividnejša, namreč, da jim, predno solnce dosti jako postane in po hladni rozi napajana setov ozeleni in zazori, zmanjka vse hrane in da se potem prične glad. To prepričanje pripravilo je vse v obup. Tudi padanje sekir v gozdu je že pojemalo, kajti primanjkovalo je k temu vztranoosti in poguma. Vsak bi bil še rad delal, ako bi mu kdo rekel: "Tukaj imaš ti to, ti ono, od sedaj je tvoje!" Ali nihče ni vedel, kaj je njegovega. Ljudje so govorili, da so bili v to puščavo privedeni, da bi tu prosto poginili. In tako je vsak, kdor je imel še kak groč, sel na voz in se odpeljal v Clarksville. Tota veliko je bilo takih, ki so potratili v ta posel svoj poslednji groč, in niso imeli toliko, da bi se zamogli v svoja prejšnja bivališča povrniti. Ti so lomili od obupa roke, videč svoj gotovi pagin.

Naposed so sekire povsem prenehale ropotati in gozd je šumel, kakor bi se posmehoval ljudski slabosti. "Trudi se eeli dve leti in potem od gladu umri!" — govoril je kmet kmetu. In les je šumel, kakor bi se posmehoval. Nekega večera pristopil je Lovro k Marici in rekel: "Vsi tu ginejo in tudi midva pogineva."

"Zgodi se božja volja!" odgovorila je Marica, "toda Bog se je naju usmili še popreje in naju tudi sedaj ne zapusti!"

In pri teh besedah je povzdignila svoje, kakor plavice modre oči, gori k zvezdam, in v zarji ognja je bila videti kakor kaka slika v cerkvi. A fantje iz Chiange in strele iz Teksasa so gledajoč na njo govorili: "Niti mi te ne zapustimo, Marica, zora rumena!"

Marica je pomislila, da je le eden pod solnceem, s katerim bi šla na kraj sveta, le eden — Jakob Ljupiec. Toda ta, časi ji je tui obljubil, da kakor ptica po zraku prileti, da se, kakor prstan po eseti, prikotati, ni priplaval, ni priletel, on edini je njo ubožio zapustil!

Tudi Marica je videla da se vsej naselbini slabo godi, ali ona je bila že v toliki propasti, in Bog ju je bil že iz takih osvobodil, da je njena duša ostala vedno vedra v bedi, polna zaupanja v božjo pomoč, ob kar je prav nič ni moglo pripraviti.

Sieer se je tudi spominjala, da ji je dal oni stari gospod v New Yorku, ki jima je v največji bedi pomagal, da sta sem dospela, listek, in jima rekel, da naj se, kadar bi se jima slabo godilo, le na njega obrneta — on jima hoče vsikdar pomagati.

Med tem pa je prinašal vsak dan naselbini večjo in večjo grozo. Ljudje so bežali odtod ponovno, kaj se je vse z njim godilo, škaraj ni bilo za povedati. Gozd se okrog je šumel, kakor bi se posmehoval. Lovro je od truda obledel. Komaj je zamogel hoditi. Dva dni za to ni niti maral, a tretjega dne že ni mogel vstati. Marica je šla v les, nabrala mahú, postlala i njim pod že dogotovljene bajte, ki je stala na travniku, položila očeta na ta mah in pripravljala mu zdravila s žganjem.

"Marica," zasašpetal je stari, "smrt se mi čez les približuje; sama ostanem na svetu, revica! Bog me kaznuje za moje težke grehe, ker sem te spravil čez morje in te tako ugonobil. Težka boje moja smrt . . ."

"Oče," odgovorilo je dekle, "mene bi bil Bog kaznoval, ako ne bi bila šla z vami!"

"Ako bi te le tako osamijene ne zapuščal, ako bi te zamogel vsaj k tvoji zaroki blagosloviti, laglje bi umrl. Marica, čuj, vzemi Črtega Orlika za moža, on je dober človek in te ne zapusti." Črpi Orlek, nezgredljiv tekonski strelec, ki je stal blizu, pal je pri teh besedah na kolena.

"Oče, blagoslovite naju, — j dejal, — jaz ljubim to dekle, kakor svojo lastno usodo. Znan sem z lesom in jej ne dam poginuti."

(Dalje prihodnje srede.)

KADAR SE ZGODI kaj avtor misli, kar vas zanima, sporočite nam, kajti vsakdar bo imel naša delo.

Očernske ceste v Angliji.

Angleški delavci mogoče zastražajo zavoljo neznoznih draginje.

London, 13. nov. — V sled ne-mosne draginje so rudarji na Škotskem zahtevali, da se skljuje splošna delavska konferenca.

Rudarji v Valesu groze s sploš- no stavko koncem novembra, če vlada ne podvzame potrebnih ko- rakov za odpravo neznoznih raz- metov.

Te zahteve so sprejeli tudi an- gleski železniški uslužbeni in svez transportnih delavcev.

Robert Williams, tajnik zveze transportnih delavcev, izjavlja, da vse britske strokovne organi- zacije priznajo, da je skrajni čas, da vlada stori nekaj proti dra- ginji.

Če vlada ne stori nič, bo čena kruha poskočila, s kruhom se bo- do podražile tudi druge življen- ske potrebščine. N. pr. če bo de- lavska gospodinja kupila dva funta sladkorja, ji bo treba pri- manjkovala dva šilinga pri naku- pu drugih dval. Mejttem ko se draži najpotrebnejši živež, ni šla čena kviško za luksuriozne pred- mete.

Williams pravi, da lastniki parnikov in ladij blokirajo svoje lastne transportne delavce. De- lavce stradajo bolj kot nemški sovražnik.

Strokovne organizacije se bodo poslužile najprvo vseh sredstev, preden proglase štrajk. Če ne bo nobeno sredstvo pomagalo, po- tem se poslužijo stavke kot zad- nejega orožja.

Krompir se je letos na Angles- kem prav dobro obnesel. Ali to- na krompirja zdaj stane 11 fun- tov šterlingov. Veleposestniki so posadili na tisoče akrov sveta-s- krompirjem in zdaj spravljajo o- gromen profit, mejttem ko ljud- ska množica strada, da je joj.

Gospodinstvo, gospo- darstvo in znanstvo.

Luč in ogenj.

Tolika izprememba se je zvrši- la v malokateri stroki kakor pri razsvetljavi, ki je bila izprva ja- ko pripravna in nezadostna. Prva luč, s katero si je človek nadome- stal dnevno svetlobo, so bile tres- ke in baklje. Marsikdo izmed na- nih ljudi je rabil treske za svetlo- bo v starem kraju še pred manj kot četrtstoletjem, in najbrže jih rabi- jo po nazadnjaških hribskih kotih še dandanes za gotove po- trebe. Spominjam se hrbovečev, ki so svetili še pred dobrimi du- rat leti s treskami, ko so kolovali po strmih, skalnatih hribskih stezah samo zjutraj grede k spo- vedli, maši in drugim cerkvenim opravilom, katere smatra nevednež za absolutno potrebne. Tudi se spominjam, da sem videl v sta- rem kraju uporabo brezovih in leskovih bakelj za razsvetljavo pri delu na prostem. Če se vtopi- mo v razmere naše tako hvaljene stare domovine, če razmišljamo svetlobo, cerkve, gostilne, trgov- ce po deželi, uvideti in priznati moramo, da je posebno tam, kjer je pop vladal, vse jako daleč na- zaprednejštvu, da je napre- dek razvoj počasen povsod, in tako tudi pri razsvetljavi, ne le dnevne teme, ki se razsvetljuje s kapiževnostjo, ampak tudi nočne teme, ki se razsvetljuje z različni umetniimi razsvetljavanji.

Če najstarejši ljudje starih ve- kov so rabili primitivne luči za razsvetljavo noči. Indijanci, Egip- tianci, Izraelci in drugi so raz- svetljevali svoja stanovanja s s- trškami, bakljami in drugimi olj- natimi svetilkami. Stari Grki in Rimljani tudi niso imeli kaj bolj- še razsvetljave, četudi so bili drugače precej kulturno razviti. Na trgu so svetili s prižgano smolo, katero so imeli v kotličkih. Rabili so tudi smolnate baklje, kakorste so naslikane v zgodbah v pisnu, kjer se kažejo fanta- zijske slike raznih zmišljenih del. V stanovanjih je rabil napredni stari Grki in Rimljani za razsvet- ljavo ponajveč maše, plitve poso- dice, nalite z oljem, ki je iz njega smol stegnil. Take svetilke vporab- ljali človek še marsikje dandanes. Rimljani so delali pa tudi sveče. Prevečkli so kos eukanega predvsa v vojakom ali soncu, in to so bile sveče, ki so dokaj uspešno

izpodrivale trake in baklje. S pr- va so se take sveče vporabliale le pri posebnih svečanostih bogati- nov, kamor je spadala vedno tudi cerkev, kakor se danes spada. Na- vadno ljudstvo je ostalo še dolgo pri vporabi trsk in bakelj.

Nekako v petnajstem stoletju se je razširila lojeva sveča po E- vropi, katero so znašli Angleži že mnogo prej. Sveče so se vporablj- ale za razsvetljavo pri svečanostih še dolgo let, in še danes se vpo- rabljajo pri nekaterih civilnih svečanostih kot na prižki v Var- šavi na Poljskem pred nekimi dnevi pri čitanju poslanice kajzer- ja in Francožeta, kakor nam po- ročajo časniki. Pri cerkvenih sve- čanostih se pa vporablajo še sko- ro izključno, in to je danes precej hud davek za vernike, ki kupuje- jo sveče za cerkve.

V drugi polovici 18. stoletja so se oljnathe svetilke mnogo izbolj- šale. Tudi olje so začeli čistiti ali rafinirati, kar vse je pomagalo do prijetnejše in čistejše luči.

Plinovo luč so iznašli Angleži, in rabili so jo precej obširno že začetkom devetnajstega stoletja. Amerikanci so pa iznašli petrole- jeve svetilke, pred katerimi se je hitro vmikala vsa druga razsvet- ljava, in petrolejke so se litreje vdomačile kot plinova luč.

Petrolej je še danes najnav- dnejša in najcenejša razsvetljava, in bila bi še mnogo cenejša, če bi ne kontroliral bogatih vrelcev ka- menega olja Rockefellerjev turst. In bi bili pod vladno kontrolo, last vlade, ljudstva. Petrolej, ka- koršen je v zemlji, ni čist, in odkar so čistilnice ali rafinerije spopol- njene, je petrolejska luč precej dobra razsvetljava. Posebno po kmetih in v manjših vaseh je pe- trolejka še danes napraktičnejša luč.

Svetilni plin se dobiva potom suhe destilacije iz premoga, lesa ali tolsce. Najpogosteje se nareža iz premoga ali pa iz onih snovi, ki preostajajo pri čiščenju petro- leja. Svetilni plin daje mirno in čisto svetlo luč, proizvajajo pa tudi precej toplote in smrada. Kadar se plinova luč vgasuje, je treba posebne opreznosti. Luč se ne vga- sne, kakor petrolejka, ampak je treba cev dobro zapreti z vijak- om. Ako se to ne stori, ali če bi plinova cev puščala, bi se uhajaj- joči plin hitro razprostrl po sobi in postal bi smrtno nevaren. Kdor rabi plinove štedilnike, naj bo previden pri zapiranju plina, da bo vijak zadostno zategnil. Paziti je tudi, da se ne bodo otroci igrali z vijaki Ravnotako naj bo pre- viden isti, ki rabi plinovo luč. Za- dušilo je že mnogo ljudi, k r so plin vgasnili, mesto da bi ga za- prli z vojakom.

Najlepša je električna razsvet- ljava, ki je danes po mestih že v splošni vporabi, in tudi po kmetih jo imajo že premožnejši farmar- ji. Ta luč je najvdomnejša in naj- čistejša, kar je dosimigl znanih umetnih razsvetljav. Je pa še draga, in ker sveti rada preveč, kar je kvarno za oči. Jo ljudje ne vporablajo tako kakor bi jo lah- ko.

Razsvetljava pomaga mnogo do ljubllosti in prijaznosti stanova- nja. Vsakdo biva rajši v lepo raz- svetljeni sobi kot v sobi, katero razsvetljuje nezadostno brieča, mogoče smrdeča luč. Slovenski gospodarji naj toraj skrbte, da bo- do njih stanovanja opremljena s kolikor mogoče moderno razsvet- ljavo. Važno je pa tudi, da znajo gospodinjje, matere in hčerke rav- nati pravilno z razsvetljavo. Raz- svetljava naj bo kolikor mogoče razdeljena po vsej sobi enako, ker to je najboljša za oči. Luč naj go- ri mirno. Cilindri skrbte za to. — Svetilke je treba skrbno čistiti in snaziti. Najboljša svetilka ne bo vgaljala, če ni snazna. Snaziti je pa svetilke čez dan, vsaki dan, najboljšje zjutraj, ko je soba po- spravljena, pometena in prah o- brisan. Nobena slovenska gospo- dinja naj ne odlašna s tem važnim delom do večera. To velja zlasti za petrolejke, katere morajo biti vsaki dan osnažene, če hočemo v- meti dobro luč. Stenj imj bo na obeh vogalih nekoliko zaokrožen. Če bi pa svetilka napravljala dim in neprijeten dah, je stenj in pe- trolej zmenjati, masinico dobro o- čistiti in če to ne pomaga je sve- tilko čim prej odpraviti.

Ker smo ravno pri razpravi u- metne razsvetljave, je na mestu, da se pomotimo malo z vpraša- njem varnosti pred ognjem. Sedaj je zima tukaj, večeri so dolgi, in lučebodo gorele dlje. Tudi peči smo začeli kuriti. Zato je treba

posebne pozornosti in previdnosti, da se obvarujemo nezgode vseh ognjev. Gospodinja naj skrbli, da bodo užigalce, petrolej, beucen, gazolin, acetin, alkohol ali spi- rit in druge sliehe hitro vnamlje- ve tekočine na varnem prostoru, da bodo stran od luči in stran od ognja, da bodo dobro zamašene, ker nekatere hitro izplinjujejo, hlapijo, in plin je vnetljiv, po- vzroči razstrebo, eksplozijo, in da bodo vse te stvari stran od otroč- jih prstov. Povdarimo še enkrat, da naj bodo svetilke vedno dobro oskrbljene, in naj se prenašajo goreče le v skrajni potrebi in z vso previdnostjo. V hlavo, skednj ali v podstrešju naj se rabi le dobra leščerba ali "lahitrua". — Svetilke, lamp, ni prenašati v take kraje. Nobena lahko vnamljeve stvari naj ne bo blizu peči, ognja- šča ali blizu dimnika pod streho. Pepel je najboljšje pogasiti, pred- no ga nesemo kamor že. Goreč pepel ni spravljati v sode ali lese- ne zaboje, sploh ne nikamor pod streho, ampak stran od stamb, kaj- ti mal žareč ogorek lahko oživi ves kup pepela. Če imamo nočno lučico, naj ista ne stoji kar na mi- zi, ki je morda celo pregrnjena s prtom, ampak postaviti jo je na krožnik, porcelanast ali steklen, ne na kosatarskega, ki se hitro razgreje. Petrolja ne prilivaj nik- dar gorečim svetilkam. Tudi ne čakaj, da bi zgorelo vse olje, ves petrolej, ampak napolni svetilko prej, in sičer po dnevi. Navada je, da sušijo ljudje perilo in tudi mokro obleko in čevlje pri peči ali štedilniku čez noč. Isti, ki de- lajo zunaj in v mokrem skoro ne morejo ravnati drugače. Treba je pa pri sušenju posebne pazljivosti, da se kaj ne zapali, da ne povzroči požara. Če se pa vzle vsej previdnosti pripeti nesreča in na- stane požar, potem ne izgubi glave. Če je ogenj majhen, skušaj ga pogasiti kakor hitro mogoče, in poklič vso pomoč.

Goreče masti, olja, petroleja, gazolina ne gasi z vodo, nego sku- šaj plamen zadušiti s tem, da vr- žeš nanj plahto ali kaj drugega. Ako se vname komu obleka, naj se vrže hitro na tla, naj se ovije s plahto, da se ogenj zaduši; nika- kor pa ne sme tekati sem in tje. Če je poslopje v ognju, in če je ogenj razširjen, ne hodi v poslopje reševati kaj manj vrednega kot življenje.

Potem pa ne pozabi na zavaro- valnino proti ognju. Kakor si zavarovan pri jedoti za slučaj bolezni, nezgode ali smrti, tako l- mej tudi zavarovano tvoje poslo- pje, tvoje pohištvo, tvoje obleko proti ognju. Zavarovalnice in nje- vine zastopnikov je na izbiro pov- sod. Vendar naj zopet sprožim misel, zakaj bi katera naših jed- not, najprimernejše S. N. P. J. ne razmišljala, če bi se rentiralo in če bi bilo praktično vstanoviti oddelek za zavarovanje proti po- žaru. Mi zavarujemo danes našo premičnino — pri zavarovalnicah, kjer so zavarovana ogromna po- slopja, fabrike, luksuriозна pohi- štva, zlatinina, dijantanti in druge dragocenosti. Seve, da so te stva- ri posebno asessirane. Vendar bi bilo mogoče vmetneje, če bi mi Slovenci zavarovali naše pripro- ste premičnine pri lastni zavaro- valnici proti ognju, katera bi za- varovala le do gotove svote, do gotove vrednosti. Naš denar bi o- stal tako doma, in zavarovalnina bi bila najbrže nižja kot je pri "insuranse kopianjah", ki mo- rajo plačati véasih, velikokrat na- ravčnost ogromne svote zavaro- valnive za pogorele tovarne in ve- letrgovine, ki zgore večkrat vsled slabih časov, vsled špekulacije, vsled tova za dolarjem.

Odlomki iz zgodovine Zdrženih držav.

Pe rasnih virih sestavi J. E.

(Nadaljevanje)
Dne 4. julija 1826, ko je bil kongres v zasedanju, sta umrla John Adams in Thomas Jeffer- son par ur drug za drugim. Ži- veta sta pol stoletja po tem, ko sta podpisala izjavo neodvisno- sti. Oba sta bila podpredsednika in predsednika Zdrženih držav. John Adams je štel ob njegovi smrti devetdeset let, Thomas Jef- ferson pa dva in osemdeset.
V letu 1826 je stopila nova stranka v politično arenó. Neki William Morgan, rojen v Virginii, ki je služil pod generalom Jacksonom v vojni, je v letu 1825 naznanil, da bo izdal knjigo, v kateri bo natančno opisal vse taj-

nosti prostozidarstva. Morgan je po tej izjavi kmalu izginil in dolžili so prostozidarje, da so ga umorili radi izdajstva. Afera je povzročila splošno razburjenost in pričeli so vstanovljati protizi- darska društva, ki so zahtevala, da se mora prostozidarje izključi- ti iz vseh javnih uradov. V neka- terih državah je nova protizidar- ske stranka dobila veliko moč, vendar je pa kljub temu po nekaj letih mirno zaspala.

Vprašanje o uvozninski colnini je prišlo zopet v ospredje. Tovar- narji so se še vedno bojevali proti produktom iz inozemstva. Ljudstvo v vzhodnih in central- nih državah je bilo mnenja, da mora vlada varovati domačo in- dustrijo z uvozninsko colnino. Temu nasprotno je pa bilo ljud- stvo v južnih državah proti uvo- zninski colnini. Na jugu je bi- lo razširjeno poljedelstvo in v interesu ljudstva je bilo, da so prihajali industrijalni produkti iz inozemstva na ameriški trg.

V letu 1827 so tovarnarji ob- državali konvencijo v Harrisbur- gu, Pa., na kateri so sklenili, da se obrnejo na kongres, da zviša uvozninsko colnino za tuje in- dustrijalne izdelke in tako obvaru- je domačo industrijo tuje konku- rence. Ko se je v decembru leta 1827 sešel kongres k zasedanju je tvorila uvozninska colnina naj- važnejše vprašanje dnevnega re- da. V kongresu so o tem vpra- šanju razpravljali na temeljito in na široko. Daniel Webster je posebno toplo zagovarjal interese novoangleških držav. Kongresni- ki iz južnih držav so se trudili dokazati, da je uvozninska colni- na protistavna. Povdarjali so, da je obrambna colnina veliko breme za ljudstvo, ker mora pla- čevati izdelke dražje vsled izklju- čitve inozemske konkurence.

Colninski zakon je bil kljub u- govoru s strani južnih držav sprejet dne 15. aprila 1828 in predsednik ga je odobril.

Sredi tega političnega vrvenja je potekla Adamsova službena doba. Adams je bil zopet kandi- dat za predsednika, pa je podleg- el v volilni bitki Andrew Jaek- sonu iz Tennessee. John E. Cal- houn je bil drugič izvoljen pod- predsednikom. Jacksonovo izvo- litev so snatrali za osodbo vla- dne colninske politike.

XXXI.

Adrew Jackson je bil sedmi predsednik Združenih držav. U- stoličili so ga dne 4. marca 1829 v Washingtonu.

Jackson je bil v mnogih zade- vah pravi čudak. Bil je škotskoir- skega pokoljenja in se je rodil v Severni Karolini ob času, ko je nastal spor med Veliko Britani- jo in kolonijami. Njegov oče je bil irski protestant, ki je umrl par dni, preden je zagledal luč sveta. Jackson je preživel mlada leta sredi razburljivih dogodkov, ki jih je prinašal boj za neodvis- nost. Komaj trinajst let star se je udeležil prvega boja pod za- povedništvom generala Sumterja pri "Hanging Roeku." Njegov dom so oplenili privrženci Angli- je in njegova mati s sinoma se je podala na pot. Sinova sta začla kmalu v angleško jetništvo. Drugi dan je neki angleški oficir u- kazal Andrew Jacksonu, naj mu osnaži čevlje. Andrew se mu je vprl in oficir ga je vdaril s plo- kovino na glavo. Mejttem ko sta bra- raju plačati véasih, velikokrat na- ravčnost ogromne svote zavaro- valnive za pogorele tovarne in ve- letrgovine, ki zgore večkrat vsled slabih časov, vsled špekulacije, vsled tova za dolarjem.

Starejši sin je umrl za kozami. Kmalu na to je njegova mati od- šla v Charleston, da tamkaj stre- že ameriškim ranjenecem. Med te- mi nesrečniki je takrat razsaja- la mrzlica, katere žrtev je postala Jacksonova mati. Andrew Jack- son je bil star Romanj petnajst let, a že je bil sirota.
(Dalje prihodnjo sredo.)

Vendar enkrat zdrava.

"Moja soproga je bila bolna dolgo, vrsto let in vsled posledie izpremenjenega življenja ji niso pomagala nobena zdravila. Potem je pričela jemati Trinerjevo ame- riško prebavno grenko vino in hi- tro je okrevala". Tako nam naz- nanja Mr. John Miller iz Royal- ton, Ill. To zdravilo očisti sistem telesa, mu daje moč in ohrani živ- ce. V slučajih zapehe, nervožno- sti ali splošnih slabosti deluje ču- dovito. Cena je \$1.00. V lekar- nah. Joseph Triner, izdelovalec in kemičar, 1333—1339 So Ash- land Ave., Chicago, Ill. (Adv.)

Slovenska Narodna Podporna Jednota

Ustanovljena 9. aprila 1904

Inkorp. 17. junija 1907 v drž. Illinois.

GLAVNI STAN: 2657—59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: John Vogrič, box 214, La Salle, Ill.
I. Podpredsednik: J. Bratković, R. F. D. 4, box 86, Girard, Kans.
II. Podpredsednik: Julef Kuhelj, 9409 Ewing ave., So. Chicago, Ill.
Tajnik: John Verderbar, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
Blagajnik: Anton J. Terbovec, P. O. Box 1, Cicero, Ill.
Zapisnikar: John Molek, 4008 W. 31st St., Chicago, Ill.

NADZORNI ODBEK:

Jožo Ambrožič, 351 box, Cannonsburg, Pa.
Paul Berger, 741—1st St., La Salle, Ill.
F. S. Taucnar, 674 Absay Ave., Rock Springs, Wyo.

FOTOTNI ODBEK:

Anton Hrast, 811—95th Ave., New Duluth, Minn.
Jožo Radišek, 679 box, Smithton, Pa.
Rudolf Pleteršek, 438 box, Bridgeville, Pa.

UREDNIK "PROSVETE":

Jože Zavertnik, Chicago, Ill.

VRHOVNI-REDAVNIK:

F. J. Kern, M. D., 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

VSE DENARNE RADEVE IN STVARI, ki se tičejo gl. upravnega odbora in S. N. P. J. naj se pošiljajo na naslov:

TAJNISTVO S. N. P. J., 2657—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

PRITOŽBE GLEDE GENERALNEGA POSLOVANJA se pošiljajo na naslov:

JOŽO AMBROŽIČ, Box 351, Cannonsburg, Pa.

RADEVE PREPRIČLIVE VSEBINE, ki sta jih rešili prva in druga in- stanca, se pošiljajo na naslov:

ANTON HRAST, 611—90th Ave., New Duluth, Minn.

VSI DOPISI, rasprave, članki, naznanila itd. za "Prosveto" se pošiljajo na naslov:

UREDNIŠTVO "PROSVETE", 2657—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Illinois.

VSE UPRAVNIŠKE STVARI, naročnina, oglasi, se pošiljajo na naslov:

TRAVNIŠTVO "PROSVETE", 2657—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

V korespondenci s tajništvo S. N. P. J., uredništvo in upravljalstvo "Prosvete" ne rabite imen uradnikov, marveč napišite naslov, ko je tu nove- den, ako želite, da bo vsaka stvar hitro rešena.

Seje gl. upravnega odbora se vrše redno vsakega 1. in 15. v mesecu ob osemih svečer v prostorih jednotinega poslopja.

RAD BI IZVEDEL

za naslov mojega brata Janeza Rose, ki se je nahajal pred enim letom in pol v Franklin, Kans. Doma je iz vasi Luč na Spodnjem Štajerskem. Po domače se imenuje Poberinov. Uljudno prosim vse cenjene rojake, ako kdo ve za njegov naslov, xda ga mi naznani, za kar mu bom hvaležen, ali pa naj se sam prijavi na na- slov: Anton Ross, Box 77 Car- penter Creek, Montana.
(Nov. 14.—15.)

Priporočam

svojo gostilno v obliak vsem Slo- vencem in Hrvatom v okolici Youngstown, O. Kadar potujete skozi mesto ali po oprasku, se o- glasite pri meni. Imam raznovr- stne dobre pijače, aveče pivo bris- jovec, slivovec, visky, smotke itd.
Jožef Cigole, E. 397 Federal St. Youngstown, O.

Dr. LORENZ,
specialist moških bolezni.

Jas sem edini hrvaško govore- či specialist moških bolezni v Pittsburghu, Pa.
DR. LORENZ,
644 Penn. Av. II. nadst., na ulica.
Uradne ure: dnevno od 9. do- polne do 8. ure svečer. V pet- kih od 9. dopolne do 2. popoldn.
Nedeljo od 10. dop. do 2. popol.

NORTH SIDE STATE BANK

ROCK SPRINGS, WYO.

IMA KAPITALA IN REZERVE \$100,000.00

Je izredno pripravljen in opremljen za poslovanje s SLOVENCI, HRVATI, SLOVAKI in drugimi SLOVANI.

Mi pošljemo denar vašim prijateljem v stare domovine po najnižjih cenah.

Plačujemo 4 odstotne obresti na bančne vloge.

Možna, Konservativna in Napredna Institucija.

Pošiljateljem denarja!

Vsed zelo slabe poštne zveze svetujemo rojakom pošiljati zdaj denar v stare domovine po brezličnem brzojavu.

Natančno smo poizvedeli, da pridejo take pošiljke za današnje razmere hitro. Za naslov se računa 65 centov za vsako besedo. Najboljše je, da se nam pošlje \$4.00 za vsak naslov; ako bo kaj preveč ali premalo, bomo poslali nazaj oziroma pisali za primanjkilija.

Brezlične pošiljke grede vse v Nemčijo, odtam na Dunaj, odkoder jih odpošljejo na določeni naslov.

Potrdil o izplačilu se zdaj iz stare domovine ne more dobiti, toda banka K. K. Priv. Oesterr. Credit Anstalt na Dunaju poroča, da zahteva in dobi od pošte za vsako izplačilo takozvan Payee's receipt, t. j. potrdilo s pečatom zadnje pošte in lastnorocnim podpisom prejemnika ali postarja. Vsa ta potrdila omenjena banka zbira in brani ter jih bo poslala sem, ko bo poštna zveza zopet vretena.

Opozarjamo, da je mogoče po brezličnem brzojavu poslati le okroglo svote kot so spodaj navedene in se naprej do 10,000 kron.

Za take pošiljke se naj nam pošilja le poštne Money Order in denar v gotovini, kajti privatnih čekov za brzojavno pošiljavo ni mogoče sprejemati.

SPODAJ OZNAČENIM CENAM JE TREBA PRISTETI ŠE \$4.00 ZA BRZOJAVNE STROŠKE.

Naslov se mora jasno napisati in dodati: pošlje naj se brzojavno.

K: 100.00.....	\$ 13.00	K: 600.00.....	\$ 78.00
K: 200.00.....	26.00	K: 700.00.....	91.00
K: 300.00.....	39.00	K: 800.00.....	104.00
K: 400.00.....	52.00	K: 900.00.....	117.00
K: 500.00.....	65.00	K: 1000.00.....	129.00

TVRDKA FRANK SAKSER,
62 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Evropska vojna in inozemne vesti.

(Nabiranje in prve strani)

Poleg velikih izgub na bojišču so izgubili Rumunci tudi 1000 mož, ki smo jih ujeli. — V Dobruđzi je več sovražnih oddelkov prišlo v dotiko z našim levim krilom ob Donavi, nakar so bili razpršeni. Sovražnik je bombardiral Černovo in iz levega brega Donave, toda brez posebne škode.

Bukarešt, 14. nov. — (Uradno.) Naše čete so odbile dva sovražna napada v smeri proti dolini Cernobura, severnoistočno od Busien. V okolišču Dragoslavlja se je nadaljevala bitka ves dan. Mi smo obdržali naše pozicije. V dolini Alt smo odbili vse sovražne napade na levem bregu reke, na desnem bregu smo pa pod pritiskom sovražne premoči odstopili tla v okolišču Saracimesti. V dolini Jiul nadaljuje sovražnik svoje močne napade. Južnoistočno od Oršave se vrši silovito bojevanje. — Iz južne fronte (Dobruđza) ni nič novega.

Petrograd, 14. nov. — (Uradno.) Na sedmogrski fronti je sovražnik izvršil napad v okolišču doline Otuz in pridobil nekaj tal. Rumunci so pa napadli severno in južno od Toivenolanga in okupirali greben hribov. Sovražnik nadaljuje z vročimi napadi v okolišču rumunskega mesta Kampolung. Naša armada v Dobruđzi je na svojem levem krilu potisnila sovražnika dalje proti jugu.

SRBI V LJUTEM BOJU.

Solin čez Pariz, 14. nov. — (Uradno.) V okolišču reke Černe je naša artilerija zdobila bolgarsko četo severno od Velesela in srbska infanterija je okupirala nadaljne pozicije na dotičnem kraju. Sovražnik se je umaknil v neredu, in njegove izgube so velike. Naštel smo več kot 1000 ujetnikov. Berlin, 14. nov. — (Uradno.) Na planjavi pred Bitoljem se vrše vroči artilerijski boji. Srbi so izvršili več napadov blizu Lazeca in Kenalija ob reki Černi severno od Broda, toda Nemci in Bolgari so obdržali svoje pozicije. Sovražnik si je prizadjal velike izgube.

BITKE V GALICJI SE NADALJUJEJO.

Petrograd, 14. nov. — (Uradno.) V okolišču Lipnicedoline in Svistelnikov ob Narajuvki je naša artilerija bombardirala sovražne zaplate. Nemci so odgovorili z minami, bombami in ognjem iz mortarjev. Bitka se nadaljuje. Ob reki Bistrici so naše posadke prezele dve vrsti žičnega omrežja in udre v sovražno zatočišče, iz katerega so odvedle več ujetnikov. V gozdih Karpatih, južnozapadno od Dembronje so naše čete zavrnile več sovražnih napadov in povzročile Nemcem precejšnje izgube z ljutim profinapadom na bajonet.

AVIJATIK PORUŠIL ZAVETIŠČE: 60 OSEB MRTVIH.

Rim, 14. nov. — Vojni urad poroča, da so v soboto avstrijski letalci metali bombe na Paduvo in bomba je padla na hišo, kjer je iskalo zavetja veliko število žensk in otrok. Hiša se je podrla in večina pribežnikov je našla smrt v razvalinah. Do zdaj so našli 60 aršivec.

PROTI DEPORTIRANJU BELGIJCEV.

Pariz, 14. nov. — Vest iz Rima se glasi, da bodo papež, španski kralj in predsednik Wilson skupno apelirali na Nemčijo, da naj preneha z deportiranjem Belgijcev.

NORVEŽKA BOJNA LADJA STRELJALA NA NEMŠKI PARNIK.

Kopenhagen, 14. nov. — "Morning Herald" poroča, da je norvežka torpedovka večera streljala na nemški parnik, ki se na povelje v hotel ustavitil, ko je plul mimo Svavgava.

KAJZER NI ZADOVOLJEN Z NORVEŽKIM ODGOVOROM.

London, 14. nov. — Iz Amsterdama javljajo, da nemška vlada ni zadovoljna z odgovorom Norveške in politični krogi v Berlinu se zelo pesimistični glede na izid

spora med Nemčijo in Norvežko. Pričakuje se, da bo kajzer poslal drugo ostrije noto Norveški in opozoril na posledice, ki lahko nastajajo, če bo zadnja vstrajala na sedanjem stališču na submarinsko vprašanje.

RUSI POTOPILI NEMŠKE TORPEDOVKE.

Petrograd, 14. nov. — Uradno poročajo: V petek ponoči je priplula flotila nemških torpedovk v Finski zaliv. Bila je gosta megla, ki je pomogla sovražniku, da se prikradel v bližino in bombardiral baltičsko obrežje nekaj minut. Okrog sto granat je padlo na suho in sedem civilistov je bilo ubitih. Ko so začeli grmeti naši topovi, se je sovražnik naglo umaknil, toda mi smo potopili večino sovražnih torpedovk.

ŠTIRI MILJONE DELAVK NA ANGLEŠKEM.

London, 14. nov. — V Angliji je danes 4.035.000 žensk, ki opravljajo moško delo. Samo lani je prišlo 800.000 žensk za dela, ki so jih ostavili moški, kateri so morali na fronto. Polovica teh delavk opravlja težka tovarniška dela. Blizu 200.000 jih dela na farmah.

AMERIŠKI KAPITAN 6 DNI UJETNIK NA SUBMARINKI.

Pariz, 14. nov. — Vesti iz Corune, Španjska, se glase: Frederik Curtis, kapitan ameriškega parnika Columbian, kateri je došel semkal s svojim moštvom, pripoveduje, da je bil šest dni ujetnik na nemški submarinki U-49, ki je potopila njegov parnik.

Submarinka je izstrelila dva torpeda v parnik, ki se je takoj potopil. Mornarje so pustili v rešilnih čolnih, kapitana so pa vzeli na submarinko, ki se je takoj pogreznila. Curtis so zaprli v majhno kabino, kjer sta že bila dva kapitana drugih potopljenih ladij in za njim je prišel še tretji. V kabini je bila majhna mizica, stol in tri slamnice. Ves čas je dihalo močno po benzinu in kabina je bila v temi ponoči in podnevi. Hrana je bila pičila in zelo slaba, ure v kabini pa grozno dolge. Curtis je izjavil, da je bil njegov parnik opozorjen, preden ga je submarinka potopila.

FRANCOSKI KRITIK ZAHTEVA, DA ZAVZAMEJO ANGLEŽI VEČJO FRONTO.

London, 14. nov. — "Daily Express" ima danes članek francoskega vojnega kritika Philippe Milleta, ki pozivlja Anglijo, da naj vzame več fronte na Francoskem in s tem pomaga Francozom do hitrejši zmage. Millet pravi, da zveza med Anglijo in Francijo ne obstoji samo v tem, da si generali izmenjavajo čestitke na vseh, in vprašuje Angleže, da li se zaveda, kaj se godi na Francoskem. Francozi so hvaležni Angležem za dotedanje pomoč — piše Millet — a obenem čutijo, da je prišel čas, ko bi se morali Angleži bolj izkazati.

PAPEŽ V STISKI ZA DENAR SE OBRAČA NA AMERIKO POMOČ.

Čikaški nadškof Mundelein je razposlal pismo na vse podložne duhove, v katerem pozivlja katoličane, da naj prispevajo denar za papeža, ki je v finančni stiski. V pismu pravi nadškof, da se je papež obrnil na ameriške katoličane za pomoč. Odkar traja vojna, se je "Petrov novič" zelo zmanjšal v Evropi. Belgija in Avstrija, ki sta dajali največ "noviča", nista dali že dve leti nič in vsled tega se je papeževa blagajna zelo posušila.

KARDINAL MERCIER PROTESTIRA ZOPER DEPORTAŽO BELGIJCEV.

London, 14. nov. — Iz Amsterdama javljajo, da je belgijski kardinal Mercier obelodanil v "Echo Belge" protest proti deportiranju Belgijcev in prisilnemu delu v Nemčiji. Protest je podpisal kardinal v imenu vseh belgijskih škofov in ga naslovil "civiliziranemu svetu". V protestu navaja kardinal, da so Nemci spočetku odvajali le brezposlene delavce z njegovim, da so v naslednjem javno dobrodelnosti in da jim bodo omogočili preskrbeli delo v Nemčiji. To

izgovor pa ne velja, odkar so pričeli Nemci odvajati vse zdrave in čvrste moške brez odzira, da li so vposleni ali ne, stlačene na vozovih kakor sužnje v neznan kraj. Resnica je — pravi kardinal — da vsak deportiran delavec pomeni novega vojaka za nemško armado; nemške delavce bodo vzeli iz tovarnen in jih nadomestili s belgijskimi. 400.000 belgijskih delavcev je prišlo v brezposelnost brez njihove krivde, temveč vsled nemške okupacije, in zdaj so pahnjeni v prave sužnjejske razmere.

KONTROLA HRANE V AVSTRIJI.

Dunaj, 14. nov. — Ministriški predsednik Koerber je danes izjavil, da v par dneh prične novo centralno biro za hrano z reševanjem vseh vprašanj, ki izvirajo iz pomanjkanja hrane nerednosti na distribucijo živeža.

DELAVSKE VESTI.

ZA ŽRTVE V MINNESOTSKI RUDARSKI STAVKI.

New York, 14. novembra. — Elizabeth Gurley Flynn je govorila v ponedeljek zvečer na dobro obiskanem shodu, kateremu je predsedoval Leonard Abbot.

V prepričevalnem govoru je očrtala trpljenje štrajkaških minnesotskih rudarjev, brutalen nastop najetih klatežev, katerih edini poklic je menda, da postopajo in ob času stavke poskušajo samokrese in količe na štrajkarjih. Povedala je, da je bil Carlo Tresca oddaljen trideset milj od mesta, kjer so klateži vdrli v hišo štrajkarjev in je bil eden pomoinih beričev ustreljen.

Po končanem govoru je vsakdo rad nekaj prispeval, da se po nedolžnem obdolženih žrtve reši iz ječe.

OSEMURNI DELAVNIK ZA MESTNA DELA JE USTAVEN.

Milwaukee, Wis., 14. nov. — Občinski svet je sprejel odredbo, ki določa osemurni delavnik za vse mestne uslužbence in delavce, ki delajo za kontraktorje, kadar izvršujejo kakšno delo za mesto. To odredbo je zdaj potrdilo najvišje državno sodišče.

Kontraktor Konrad Raulf je izdeloval delo za mesto in pustil je delavce dalj časa delati kot osem ur na dan. Aretirali so ga in okrajno sodišče ga je spoznalo krivim, da je kršil mestno odredbo, ki določa osemurni delavnik za mestne uslužbenec in za delavce, ki izvršujejo delo za mesto. Apeliral je proti obsodbi na municipalno sodišče in od tukaj na najvišje državno sodišče. Tožbo je izgubil pri vseh instancah.

Odkar je bil Raulf aretiran radi kršenja mestne odredbe za osemurni delavnik, se vsi kontraktorji, ki izvršujejo dela za mesto ravnanjo po določbah mestne odredbe.

BODITE PREVIDNI IN NE HODITE SEM ZA DELOM.

Kipp, Alta., 14. novembra. — Nekatero posredovalnice za delo v Great Fallsu, Buttu, Mont., in drugod nabirajo rudarje za Kanado. Obljubujejo jim mijsko mezdo in najboljše delavske razmere.

V tukajšnjih premogovnikih plačajo 52 centov od tone premoga, ki je bil presejan na mreži, mesto da bi plačali 57 od tone premoga, ne da bi ga sejali na mreži. Za nalaganje kamna in postavljanje podporo in križev ne plačajo centa. Iz tega lahko vsakdo spozna kakšne mijske plače so tukaj.

Ostanite rajše tam, kjer ste, mesto da greste za delom v Kanado, kajti poleg teh prijetnosti, vas čakajo še druge sitnosti, če poveste, da ste se rodili v črnokozli Avstriji, pa magari če jo sovražite iz dna srea. Kanadskim in angleškim škricem gre težko v glavo, da bi bil kdajdo rojen v Avstriji, pa ne ljubi. Ljudje so patriotični, pa mislijo, da je ves svet zateleban v patriotizem.

Milica proti štrajkarjem.

Anderson, S. C., 14. novembra. Tukaj so zastavljali steklitorni delavci. Nepotrebno je takšni delavci besedo o položaju teh delavcev, ker je očividno, da so v južnih

državah najslabostnejše delavske razmere.

Država ima demokratično vlado! Komaj je stavka dobro pričela in so volitve končane, že je odšlo šest stotnih milice v stavkarški okraj pod pretvezo, da ohranijo mir.

Skeb je prejel zasluženo kazni.

San Francisco, Cal., 14. nov. — Zamorec Honer Waters, stavkakar, ki je dne 18. junija, na prvi dan stavke pristisnjenih delavcev ustrelil stavkarja Thomasa Olsona, je bil obsojen na deset let državne ječe v San Quentinu.

Uspeh šoferjev.

Kansas City, Kans., 4. nov. — Tukajšnji šoferji, organizirani v lokalni organizaciji šoferjev št. 253, so sklenili novo pogodbo z delodajalci. Do sedaj je 95 odstotkov delodajalcev podpisalo pogodbo. Organizacija šteje 300 članov.

Širom Amerike.

LANDIS JE OBSODIL KORPORACIJE.

Chicago, Ill. 14. novembra. — Zvezni sodnik Landis je naložil železniškim družbam in mesarskim tvrdkam \$170.000 denarne globe, ker so kršile povelje za meddržavni promet. V največ slučajih se je obtožnica glasila, da je družba dovolila kazniv popust.

Kazen so plačale: Elgin Joliet & Eastern železniška družba \$20.000 in stroške; Pennsylvania železniška družba \$20.000 in stroške; Pittsburgh, Cleveland, Cincinnati, Chicago & St. Louis železniška družba \$20.000 in stroške, v nekem slučaju \$50.000 in stroške.

Swift & Co. je plačala \$60.000 denarne globe in stroške.

V RESTAVRACIJAH POSTAJA OBEDI DRAŽJI.

Pittsburgh, Pa., 14. novembra. Vse restavracije so naznanile, da podražijo obede. V restavracijah, v katerih se bodo povečali cen, bodo pa porejje manjše. Vložki s kruhom bodo stali še enkrat toliko.

Splošno sodijo, da bodo delavci vsled nezmogme draginje zahtevali, da se jim poviša meza. Ljudstvo je razburjeno vsled naraščajoče draginje. Komaj se je ena reč podražila, že naznanjajo višjo ceno za drugo. Pa tudi cene za jedi so po mnenju ljudstva mnogo višje, ko se je podražil živčev v splošnem.

Wellville, Pa., 14. novembra. V neki leseni baraki so našli krvavo žensko obleko. Oblasti sumijo, da je bil izvršen umor. V mestu ne pogrešajo nobene ženske.

Washington, D. C., 14. nov. —

Canton, Ohio, 14. novembra. — William Calosa, rodom Grku, je bil zakon prepočasen. V prepričanju je udaril neki Rubin. Calos je šel na policijsko postajo in zahteval, da naj aretirajo napadalca. Povedali so mu, naj pride prihodnji dan. Calos je odšel, si kupil samokres in ustrelil Rubina. Po izvršenem vboju se je izročil policiji. Zdaj sedi v zaporu in čaka, da pride radi vboja pred sodišče.

Zvezna ladja "Culgoa," ki dovažajo potrebščine za zvezno brodogradnjo, je v Puerto Plati zadela na nek zadržek in izgubila vijak.

Zvezna transportna ladja "Prairie" in vlečična zvezna ladja "Potomac" sta odpluli na jurno.

Ustavite vaš KAŠELJ

predno se dobro popirna valega ustroja. Zmanjšajte napade ter utekito razdraženje z rabo

SEVERA'S Balsam for Lunge

(Severovega Balzama za Pljuča). Kmalu boste priznali vrednost tega zdravila pri zdravljenju kašlja, prehlada, hripavosti, krčevite davice, vnetja sapnika, in boleznega grla.

Cena 28 in 50 centov.

Ako dvomite naše besede, štajte sledeče pismo. Katere smo pred kratkim prejeli in katero potrebuje kar mi trditmo: "Hodim vam naznaniti, da je horevov balzam za Pljuča zelo uspešno učinkoval. Takoj po prvem popirku so se moji srčni boleži potopili. Pomagalo jim je odpraviti kašelj in prevečel je tudi nadaljne napade. Rabili smo ga tudi v slučaju obolelega kašlja pred dvesti leti ter je tudi pomagal."

Kadar potrebujete zdravilo, vprašajte za Severova v lekarni. Glejte da dobite tačta po katerih poročajo. Zavrnite imitacije. Ako jih se uroste dobiti v lekarni, naročite jih od nas.

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa.

Največja Sl. zlatarska trgovina

Frank Černe
6033 St. Clair Ave.
Cleveland, O.

Zepne in stenske ure, prstane in medaljone vsih Slov. Jednot in Zvez, broške, zapustnice, diamantne prstane in lavalirje, vorilice i. t. d.

POPRAVLJAMO: ure in drugo, slatnino po staki ceni.

PODRUŽNICA COLUMBIA GRAMOFONOV

in gramofonskih plošč. Slovenskih in drugih. Prodajamo na lahke mesečno odplačila. Pišite po cenik, kateri se vam pošlje brezplačno, ali pa osebno vprašajte za ceno predno drugod kupite.

Najboljše blago. Najnižje cene.

Ne igrajte se z zdravjem!

Zdravje je več vredno ko bogastvo. Ako se počutis dobro, nikar ne spravljaj v nevarnost svojega zdravlja s tem, da poskušaš raznovrstne alkoholne grenčice, ki ne oslabo samo krvi, marveč več ali manj uničujejo krvne celice. Kri je takorekoč reka, ki ti daje dragoceno življenje. Ona se pretaka po arterijah in žilah in prinasa hrano vsaki posamezni celici in okrepuje vse telo. Istočasno odstranjuje nepotrebne snovi, ki se prehitro zbirajo, in pokončuje raznovrstne bule. Radi tega se treba ogibati vsega, kar bi oslabiljevalo in storilo nezmogme krvne celice. Ednolna silna, močna krvna telesa so sposobna, da izvršujejo namen, ki ga imajo, namreč: Ohranjevati in varovati. Čisto naravno vino jim nikakor ne škoduje. "Ono okrepuje čitni sistem in usposablja telo, da izvršuje glavne namene", pravi dr. Armand Gauthier, član francoskega zavada, v stojem predavanju, ki ga je imel pred zdravniško komisijo v Parizu.

Trinerjev Ameriški Elikzir iz Grenkega Vina.

To sredstvo, s kojim se nobeno primerjati ne da, je sestavljeno iz rastlin, korenin, ki so priznane zdravniške vrednosti, in iz naravnega, čistega, popolnoma zrelega vina. Nima nikakih kemičnih alistrupov. Pospejuje prebavo, okrepuje organe, jim oživlja in daje moč živcem. Pomaga pri

ZAPEKI VETROVIH NAFENJANJU GLAVOBOLJU

NEVROENOSTI SLABOKRVNOSTI POMANJKANJU ENERGIJE SPLOŠNI SLABOSTI

hitro in sigurno. Odklonite kratkomačne vse ponarede, ki že samo denar! Naše narelo je, da izgotovimo sredstvo, ki je dobro, ki pomaga — in naša cena ostane — naj se cene tvari, posebna vina, se tako dvigajo — vedno iste: \$1.00. — PRI VSEH DRUGISTIH.

Sedajšnji letni čas pripelje s seboj raznovrstne nezavestne goste, posebno sezonski in nezavestni. Ali veš, kako jih sprejeti? Najboljši način je, da rabiš TRINERJEV ELIKZIR. Je izvrstan zdravilo, ako Te boli vrat, ako imaš utrujenost, razpolžnost itd. Cena 25 in 50c, pri vseh drugistih, po pošti 35 in 60c.

Pri vseh boleznih, ki so spojene s kašljem, rabi Trinerjevo zdravilo za kašelj (TRINER'S COUGH SEDATIVE), cena 25 in 50c, po pošti 35 in 60c.

Jos. Triner
IZDELOVATELJ
1333-39 So. ASHLAND AVE. CHICAGO, ILLINOIS.

CENA \$1.00

DOPISI.

Chicago, Ill.

Slovensko mladeniško samostojno podporno društvo Danica...

Vsota, ki bo preostala kot čisti dobiček omenjene prireditve...

Igra se bo vršila v Narodni dvorani na 18. cesti in Racine Ave.

Za S. M. S. P. D. "Danica": Frank Kosmeh, taj.

Wasson, Ill.

V našem delavskem listu Prosveta najdem vsake vrste dopise...

Volitve so končane in zdaj nastane vprašanje, da li je tudi naše delo končano.

Rojakom priporočam, da pristopijo k S. N. P. J., največji in najnaprednejši slovenski podporni organizaciji.

Chisholm, Minn.

Ker smo si slovenski delavci v Ameriki ustanovili svoj dnevnik Prosveto...

Članom in članicam dr. Kras, št. 156 S. N. P. J. naznanjam tem potom...

East Moline, Ill.

V dolžnost si štejem, da sporočim bratom in sestram S. N. P. J.

Pred kratkim je na železniški progi C. B. and Q. med tovarnarjo William White and Co.

na noge in hotela je stavkarjem napraviti kolikor mogoče mnogo neprilik.

Delavci zaposleni v tovarnah C. R. I. and P. Ry. so dobili povznanje plače za 2 1/2 do 3c.

Konecni dopisa apeliram se na člane in članice društva Missisipi.

Rudolph Komotlar.

Etna, Pa.

Pred volitvami nahajal sem se na Herminie št. 1 in 2. Tam se je neki dan vršila velika parada.

Jaz sem šel na agitacijo za socialistično stranko in za socialistični klub št. 63 J. S. Z.

Rojakom priporočam, da pristopijo k S. N. P. J., največji in najnaprednejši slovenski podporni organizaciji.

Vabim pa tudi tukajšnje rojake, da pristopijo k socialističnemu klubu št. 63 J. S. Z.

Kako se nominira in voli odbor, so sedanji pravila jasna, po katerih se je treba ravnati.

Vsem tajnikom smo razposlali naznanilne listke, da takoj po izvolitvi iste spolnijo in jih pošljejo na gl. urad v svrhu.

Glavno mesto pri društvu zaseda društveni tajnik, od katerega je odvisen pri društvu red in napredek.

Vzroki odstopa od tajništva so sicer različni, ampak glavni vzrok odstopa in slabega poslovanja so slabe plače.

boss in nama ukaže delo pustiti in iti iz rudnika. Ko sva ga vprašala zakaj, dejal je...

Kot sem že prej imenjal, so naši priganjači zelo oholi postali.

Čez teden dni prideta pa delavca z družega "šihita" na vrsto in jima ravno tako laže in jih obdela.

Če se slučajno kdo pritoži radi slabega zaslужka, mu priganjač pove, da je on sam svoječasno delal za 7c na dan.

Zaposljen rudar.

IZ GLAVNEGA URADA.

IZ GLAVNEGA URADA TAJNIKA.

V smislu pravil stran 45. IV. čl. "Volitve društvenega odbora in delegatov" imajo društva v mesecu decembru voliti odbore za l. 1917.

Že pred vsakimi volitvami se je opozarjalo članstvo, kako člane naj se voli v odbor.

Tekom leta so se pri nekaterih društvih menjali tajniki po dva, tri in še večkrat.

Stališče društvenega tajnika je precej težavno. Tajnik je takorekoč posredovatelj med člani in gl. uradom.

Dobrega delavca naredi dobra plača. To velja povsod in tudi pri društvenih tajnikih.

lahti za malo se daje malo, za nič pa nič.

Tajnik.

Račun

med jednote in društvu meseca oktobra 1916.

Table with columns: št. dršt., Vplačila, Izplačila. Lists financial transactions for various groups.

Table with columns: št. dršt., Vplačila, Izplačila. Continuation of financial transactions.

bodo preskrbeli trije rojaki iz Claridge, tako, da kogar bo zeblo, se bo lahko pri plesu malo ogrel.

Člane dr. sv. Barbare, št. 86 opozarjam tem potom, da je bilo na zadnji seji sklenjeno, kdor se veselice ne vdeležil, plača 50c o društveno blagajno.

Cleveland, O. Članom društva Jadranska V. la. št. 178 S. N. P. J. naznanjam da sem se preselil.

Opozarjam nadalje vse člane, da se vdeležijo prihodnje mesečne seje, ki se vrši 17. novembra t. l.

Witt, Ill. Pevsko društvo Slovencev v Witt, Ill., priredi dne 18. novembra veselico v dvorani Poslavsky.

Springfield, Ill. Društvo Zmagonosna Krons, št. 184 S. N. P. J. priredi dne 18. novembra t. l. veselico na 1123 E. Washington St.

Chicopee, Kans. Članom društva Zvestoba, št. 35 S. N. P. J. naznanjam, da se je na zadnji mesečni seji sklenilo, da premenimo zbirnovalno dvorano.

Biwalk, Minn. Tem potem naznanjam članom društva Slovanska Družina, št. 211 S. N. P. J., da od sedaj zamenjaj se bodo vršile društvene seje v dvorani sobrata Frank Južna.

Opozarjam vse člane, da se gotovo vdeležijo seje dne 19. novembra, ker bo nominiranje dveh gl. porotnikov na dnevnem redu.

Orient, Pa. Društvo Slovenski Delaver, št. 85 S. N. P. J. v Orient, Pa., opozorja vse člane, da se zanesljivo vdeležijo seje dne 3. decembra 1916.

Forest City, Pa. Člane društva Mednarodna Zvez. za, št. 124 S. N. P. J. pozivljamo, da se polnoštevilno vdeležijo društvenih sej 19. novembra in 17. decembra t. l.

White Valley, Pa. Društvo sv. Barbare, št. 86, priredi dne 30. novembra, to je na zahvalni dan, plesno veselico v slovenski dvorani.

Opozarjam vsa društva S. N. P. J. v državi Kansax, spadajoča pod združeno zastavo, da pošljejo svoje zastopnike na zastavno sejo.

White Valley, Pa. Društvo sv. Barbare, št. 86, priredi dne 30. novembra, to je na zahvalni dan, plesno veselico v slovenski dvorani.

Opozarjam vsa društva S. N. P. J. v državi Kansax, spadajoča pod združeno zastavo, da pošljejo svoje zastopnike na zastavno sejo.

Opozarjam vse člane, da se gotovo vdeležijo seje dne 19. novembra, ker bo nominiranje dveh gl. porotnikov na dnevnem redu.

Orient, Pa. Društvo Slovenski Delaver, št. 85 S. N. P. J. v Orient, Pa., opozorja vse člane, da se zanesljivo vdeležijo seje dne 3. decembra 1916.

Forest City, Pa. Člane društva Mednarodna Zvez. za, št. 124 S. N. P. J. pozivljamo, da se polnoštevilno vdeležijo društvenih sej 19. novembra in 17. decembra t. l.

White Valley, Pa. Društvo sv. Barbare, št. 86, priredi dne 30. novembra, to je na zahvalni dan, plesno veselico v slovenski dvorani.

Gregor Korobač, pl. Gajzla.

Na Martinovo nedeljo sem bil namenjen na oheet v Rožno Dolino, v državo Solučni Rož, ali kakor se v suhoparnem, oficijelnem angleškem tanguviju imenuje: Franklin Kansas. Obšel sem nedeljske hlače, namazal moj luftšif, se vsedel na soro in čakal, da mi valzubenec W. U. telegrapha prinese povabilo. Tega pa ni bilo! To me je vjezilo in šel sem peš v Pihlerjev kvedar krščevati vino. Tam sem našel že več bratev, ki so v potu svojih obrazov študirali na kako ime bi ga krstili. Jaz sem priporočil ime havajske princezinje Wainulinalahaluhili, ki je zelo popularna in poleg tega še izredno lepa. Tovariš je želel, da se krsti na ime Honolulu, ker to je mesto kraljevih palm in kjer rastejo palme, gotovo tudi vinska trta obradi. Poleg tega je to ime tudi vsled tega zelo primerno, ker je sedaj jako znana in razširjena pesem: "Jaz sem zgubil svoje srce v Honolulu". Ako bo kateri naših oženjenih sobratov pogledal pregloboko v vinsko kupo in ga bo njegov angelj, oziroma boljša polovica pričakovala doma z metlo, ne bo se mu treba nič izgovarjati ampak samo zapeljati bo tistoz: "I lost my heart in Honolulu!" Tretji se je oglasil in povdarjal, da ne smemo zametavati naših domačih imen in predlagal Kinnickinnie, katero ime nosi ena najlepših ulic v Milwaukee. V tej ulici živi precej naših rojakov pa tudi zelo melodično je in lahko za izgovarjati. Predlaganih je bilo še več imen, pa nobeno ni dobilo večine, torej smo ostali pri starem imenu, kar bo vsekakor najboljšje, ker sicer bi znal priti br. Ambrozič in bi se nas krstil za prekrščevalec.

Nato smo se lotili politike in začeli orglati slavo prosperitetu, ki bo še štiri leta jezdirja na demokratskem burotu, dasi so jo hoteli posaditi na republikanskega elefanta. Pa se razjezi dolgi Jaka in pravi: "Kaj tole vi imenujete prosperitet? Če grem v restavracijo in zahtevam steak, prinese mi takega, da si moram nataktni očala, ki desetkrat povečajo, da ga sploh vidim. Seveda, če bi imel še taka povečalna očala za na zelodec bi že bilo, pa jih nimam. Hot cakes niso večji kot šmarni tolarji, paj ti zreže na deset ali dvanajst koščkov, v pork and beans ni nobenega porka, fižol je pa tako naredko raztresen po kroližniku, kot ameriški vojaki doli ob Rio Grande na meliški meji; če ti prinese skledico golaša je polovico paprike, druga polovica je pa prazna in kruh bo treba kmalu v žepu seboj prinesiti, kakor v Avstriji! Še poštna znamke bodo kmalu pomanjšali! In tole vi imenujete prosperitet!" "Ne razburjaj se, prijatelj," tolažim ga jaz, "ali vam nisem pravil, da ste nam demokratska in republikanska stranka obljubovale nebena že na tem svetu, še zmagate. Zmagali so demokratski in vsa znamenja kažejo, da bomo kmalu živeli kakor v nebesih. Saj vendar veste, da v nebesih žive svetniki in angeljčki, ki nič ne jedo, ampak samo na harfe brenkajo, na rajske cimbalne bobnajo pa igrajo s palmovimi veja mi. Mi homo pa hosano peli prosperitetu, po praznih trebahih bobnali in ker palme tu ne rastejo — z ušesi migali!" Daljše debate ne bom opisoval. Zadostuje če povem da se je krstija zaključila s katastrofo in da je eden odnesel black eyes!

Gajzla.

Naznanila in vabila.

Klein, Mont. Na redni mesečni seji društva Slovenski Napredek, št. 132 S. N. P. J., ki se je vršila dne 5. nov. t. l., je bilo sklenjeno, da plača en dolar kazni v društveno blagajno vsak član, ki se ne bo vdeležil prihodnje mesečne seje, prvo ne deljo v decembru. Izvzeti so le oni, ki se bodo opravičili s telnimi vzroki. Kot znano bo na decembrski seji volitev društvenega odbora za leto 1917. Torej pridite na sejo vsi! Asement se bo začel pobirati ob pol desetih dopoldne. Seja se vrši v navadni dvorani.

Prihodnja seja dne 3. dec. je ena najvažnejših v letu, ker se voli društveni odbor za leto 1917. Vsakega člana ki se seje ne bo vdeležil, bomo zabeležili. Torej na sejo 3. decembra 1916. Frank Mazelj, tajnik.

Clinton, Ind. Društvo Skala št. 50. S. N. P. J. se tem potom iskreno zahvaljuje vsem rojakom in rojakinjam iz Clinton, Ind. in okolice, ki so nas posetili na veselico o priliki desetletnice našega društva. Posebej se zahvaljujemo še društvu Delavski Vence, št. 221 S. N. P. J. v Terre Haute, Ind. ki se je polnoštevilno vdeležilo naše veselice. Vsem skupaj še enkrat: lepa hvala!

STAVKOVNI SKLAD.

Osmi izkaz. Za stavkovni sklad so darovali: Stev. dr. in kraj. 29 Thomas, W. Va. \$ 6.04 206 Gross, Kans. 3.00 143 E. Helena, Mont. 4.00 11 Roslyn, Wash. 5.00 Skupaj osmi izkaz \$ 18.64 Prej izkazanega \$583.20 Skupaj do danes \$601.84 Plačal na prvi izkaz 84.56 Ostalo še v skladu dne 15. nov. \$517.28 Filip Godina.

ZASTOPNIKI ZA 'PROSVETO'.

Naši lokalni zastopniki so vsi društveni tajniki in tajnice. Potem so še lokalni zastopniki: Mike Pleshe za državo Arizona. Frank Gorene, za državo Arkansas. Jacob Shoher za San Francisco in Oakland, Cal. Fr. Margole za Chicoga in Cicero, Ill. Frank Udovieh, Chicoga, Ill. Louis Pogorele, Granite City, Ill. Joseph Mostar za Staunton, Ill. Andy Sprogar za srednji Illinois. Hermen Grebene, za West Side Detroit, Mich. Paul Oseppek za Detroit, Mich. Jos. Mihelich, Greenland, Mich. Louis Vesel za Minn. in Mich. Jacob Ambrozič za Eveleth, Minn. Martin Champa za Chisholm, Minn. Jacob Varoga, Ely, Minn. Math Petrovich, Cleveland, O. Leo, Poljsak, Cleveland, O. John Pešek, Cleveland, O. Frances Martinjak, Collinwood, Ohio. Louis Zakrajšek bo obiskal rojake v Akron, Barberton in Lorainu, Ohio. Za državo Pennsylvania so: Anton Petan, Louis Vicent, J. Terčelj, Anton Taučar, Rudolf Ograjcnek. Jožef Ambrozič za Canonsburg Pa. Leo Skoda, Pittsburgh, Pa. John Pletersček za Morgana, Pa. Fr. Žerovec, za Kenosha, Wis. Math Šetina za Milwaukee, Wis. John Miklieh, Sheboygan, Wis. Frank Čandek za West Allis, Wis. Jos. Leskovar za Racine, Wis. F. S. Taucher za Wyoming. Splošno potovalni zastopnik so: Karl Taufer, Jos. Hočevar in R. Pletersček. M. Kränz, Durbin. Frank Aldin za državo Pa., W. Va., Md. in N. Y. in v splošno.

Vsem rojakom ga toplo priporočamo. Naš zastopnik Louis Zakrajšek bo obiskal vse rojake v Barbertonu, Akronu, Kennimorju in Lorainu, Ohio. Toplo ga priporočamo vsem rojakom v tamšnjih krajih. Cenjenih naročnikom želimo povedati, da mi redno pošiljamo list vsad dan razum nedelji in praznikom in ako ne prejemo lista redno, je treba uprskati za vzrok na pošti. Bratje tajniki in drugi zastopniki naj vodijo agitacijo za dnevniki. Mnogo še je Slovencev, ki bi se radi naročili na list, samo treba jim je povedati, kakšen je list, kaj prinaša in koliko stane. Ako se nočejo naročiti takoj za celo leto vzemite pa polletno naročnino.

Ni vseeno. Ni vseeno ako si kupite Trinerjev liniment ali pa kako drugo zmes v slučaju za revmatizem ali nevrogijo. Trinerjev liniment pomaga gotovo in precej hitro in to je, kar bolnik želi. V nesrečah pri izpahih, oteklinah itd. ima Trinerjev liniment najboljšo vrednost. Cena je 25 in 50c. Ako želite ustaviti kašelj ali dušenje in v slučajih nadube vzemite Trinerjev Cough Sedative s popolno zaupnostjo. Cena je enaka kot zgoraj. Joseph Triner, izdelovalec in kemist, 1333-1339 So. Ashland Ave., Chicoga, Ill. (Adv.)

JOSEPH MELUCH gostilna, 5501, St. Clair Ave. Se priporoča v obisk Slovencev in Hrvatov. Sveže pivo, vino, žganje in cigare.

NAJBOLJŠA ZABAVA v dolgih zimskih večerih, nedeljah in praznikih, posebno Božičnih, je en LUCKY STAR PHONOGRAPH na katerem zamorete igrati vsako ploščo in katere do Božiča prodajamo za polovične cene: Št. 1-13 inčev širok, 8 1/2 inčev globok in 5 inčev visok mahagony ali hrastov les \$6.00 Št. 7-16 inčev širok, 16 inčev globok in 7 1/2 inčev visok hrastov les \$10.00 Št. 11 z pokrovom, 17 inčev širok, 19 inčev globok in 13 inčev visok hrastov les \$15.00 Phonographi z stojalom, kakoršnjega pokazuje slika, mahagony les od \$35.00-\$200.00 Vsak stroj je jamčen in z vsakim pošljemo 3 dvostranske plošče brezplačno. Asortirane dvostranske plošče v vseh jezikih od 50c naprej; Slovenske po \$1.00. — Popravila izvršujemo točno in poceni. — Naročilo je vsaj polovico svote priložiti in pošiljati na: ANTON PESTOTNIK, 747 Melrose Ave, New York, N. Y.

ZAKAJ ste bolni? Ako se poslužite in poskusite Bolgarski Krvi čaj se bodele prepričali, da 150,000 ljudi, ki rabi to zmes, ki je sredstvo za boljše života ga ne hvatajo zastonj. Bolgarski Krvi čaj odganja strupe. Glavobol, zeloščne nezdravosti, bolečine revmatizma, se izgube potem ko ste ga rabili. Je starinsko zdravilo, ali ljudje ki verjamejo in rabi staro savadno zdravilo dolive veliko starost s temi zelišči. Ne pa kakor današnja mladina. Ako hočete vseljati potem si najprej skrbite za zdravje. To lahko dobite potom Bolgarskega naravnega čaja. Naš rojak Ljudjevit Nagy, 58 Joslyu St., Buffalo, N. Y., piše sledeče: "Dobil sem Bolgarski Krvi čaj, katerega ste mi poslali; zelo težko sem pričakoval, ker prvi zavoj sem že vs porabil in skoro ne morem biti brez njega dolgo, ker ako ga ne vživam se ne počutim tako dobro." Eno veliko štakljo Bolgarskega Krvega čaja, ki traja pet mesecev, pošljemo za en dolar kamr kol. V Ca nado pa za \$1.20.

Marvel Products Co., 5 Marvel Bldg., Pittsburg, Pa. Priponba: Ako hočete poslati svoje naročilo, pošljite list, vsad.

Vabilo na ljudski shod katerega prireditelci Soc. klub šte. 118 dne 26. novembra t. l. ob dveh popoldan v dvorani društva "Postojnska Jama" v Canonsburg, Pa. Najuljudnejše vabimo vsa podporna društva in vse soc. klube v Western-Penna. da se tega javnega ljudskega shoda polnoštevilno udeležijo. Pred in po shodu bode igrala "Slovenska Godba" iz Alexander, Pa. — Glavni govornik bode sodrug E. Kristan iz Chicoga. VSTOPNINA PROSTA. Za mnogoštevilno udeležbo se priporoča soc. klub šte. 118 J. S. Z.

VIENNA MEAT MARKET se priporoča za obilen obisk. Slovencev in Hrvatov v Rock Springs in okolici naznanjam, da imam veliko zalogo raznovrstnega svežega mesa: govedino, svinjino, bravino, teletino itd. Imam v zalogi vsakovrstne klobase; poleg kranjskih klobas prodajam tudi prekajeno meso istega okusa kot v stari domovini in po najnižji ceni. Nadalje imam v zalogi raznovrstno kuretnino, ribe in zelenjavo. V zimskem času prodajam tu di cele prašice. Blago vam pripeljem na dom. Jamčim točno posrežbo in zmerne cene! Frank Ferlic, lastnik, 206 Pilot Butte Ave., Rock Springs, Wyo. Tel. 174.

POZOR! Whiskies . Pozor! Tropinjecve \$2.50-\$3.00-\$3.50-\$4.00 galon Slivovec 2.50-3.00-3.50-4.00 galon Brinjecve 2.50-3.00-3.50-4.00 galon Golden Wedding Rye 3.00 galon Cognac Brandy \$3.00 in \$4.00 galon Ten Rum (čaj rum) \$3.50 in \$4.00 galon NOVO VINO. Rudeče ali belo ravno narejeno novo vino, eeli ali pa pol sodčeka. Mi pošljamo naše likerje na vse kraje v navadnih zavojih. Vsem naročilom se mora priložiti poštni Money Order ali pa Ekspresni Money Order. Pišite na: A. COHN, 5819 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, OHIO.

ROJAKI! SLOVENC! POZOR! Se do nesmeto stavlješ (tota) je na prodaj na mesečne obroke, v Bridgeville. Posebna ugodnost za Slovence dokler je sprava razprdana v rokni Vasega rojaka. Čisto podnebje in prijazni kraj, širenje tovarn in domov v Bridgeville, nizke cene naših letov in brez-obročno odplačevanje letih, bi moralo vradmiti slovenske družine, v tej okolici, in njih privabiti da si kupijo posestva tukaj dokler je pravi čas zate. Štiri Leti na prodaj v Reflectorville, blizu South Side velozistota 150, ceno \$200.00, — na mesečne obroke. Na prodaj dve farmi ena v bližini Bridgeville, Pa., in druga v bližini Naylor, Missouri. Cene so zelo nizke. Zavarujem proti ognju in drugim neugodam. Izdelujem vsa v notarsko stroku spadajoča dela. Pojavila in nasveti zastonj. Naslov: FRANK SOURICH, Javni notar FIRST NATIONAL BANK BRIDGEVILLE, PENN'A.

Clani S. N. P. J. v Clevelandu. Ali veste, da ima naša trgovina polno zalogo MOSKE OPRAVE Trgovina je urejena moderno. Cene zmerne. OBLEKE, SRAJCE, OVRATNIKE, SPODNJE PERILO, POLNA ZALOGA JESENSKI IN ZIMSKIH KLOBUKOV, ROKAVIC ITO. NAROČITE SI PRIHODNJO OBLEKO PO MERI PRI NAS. *Dajemo "Opekr" za S. N. Dom. BELAJ & MOČNIK 6705 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO.

RAZPRODAJA

V zalogi imam še par sto slovenskih grafofonskih plošč.
Anton J. Terbovec,
P. O. Box 1,
Cicero, Ill.

POPRAVLJAM

slovenske kakor tudi vse druge harmonike. Izdelujem nove mehove od 7 do 9 dolarjev in nove kavčke s ponikljanimi okovi, zunaj so prevlečeni z usnjem, zmotraj z žametom po \$6.00.

Andrew Kucler

1438 W. 14. Pl. Chicago, Ill.
Delo trpežno in zanesljivo. Cene nizke!

Tel. Central 6028.

Lake View Hotel

1156-61 W. 9th St.
poleg Union Depot.
Restaurant, gostilna in sobe za prenočišča.

Se uljudno priporočam rojakom, kateri potujejo v Cleveland. Naš hotel je oddaljen samo 2 minuti hoda navzgor od Union Depot.

FR. PEKOL, lastnik.

"Pouk v Angleščini.

Ker je znanje tega jezika vsem potrebno, zato priporočamo rojakom edino Slovensko korespondenčno šolo.

Pišite za pojasnila na novi naslov:

Slov. Correspondence School,
6204 St. Clair Ave.
CLEVELAND, O."

KNJIGA

Pot k zdravju

bodo kmalo pošla, kateri rojakov jo še nimajo, naj jo čim prej naročijo. — Pošilja se brezplačno in poštnine prosto.

Ta knjiga poučuje kako se čuvati pred različnimi boleznimi in kako že obstoječe z malimi stroški odstraniti. Ona je koristen svetovalec za moža in ženo, deklico in mladeniča.

Pisno z različno pisanimi imeni in naslovi pošiljajte na:

The Partos Pharmacy
160 — 2nd Ave. New York, N. Y.

Proletarec

je slovensko glasilo socialistične stranke v Ameriki. Vsak delavec in rojak, ki se zanima za socializem, bi ga moral redno čitati.

pravo sliko socializma.

Naročnina znača \$2.00 na leto, \$1.00 za pol leta.
Naslov: PROLETAREC
508 W. 31st St.
CHICAGO, ILLINOIS

Priporočam se za Obilen Obisk

TRIGLAV SALOON
Vsem Slovencem in Hrvatom ter drugim Slovanom v Rock Springs, Wyo. in okolici, kakor tudi vsem tistim, ki potujejo skozi to mesto, se priporočam za obilen obisk. Tu so najboljše pivo, najboljša žganja in hrana, ter prodajna fi-
na svetila.

FORTUNA & PUTZ
302 Pilot Butte Ave.,
Tel. 85 J Rock Springs, Wyo.

Pozor--Central Bar--Pozor

Slovensci in Hrvati v Rock Springs, Wyo., kakor tudi vsi tisti, ki potujejo skozi to mesto, se priporočam za obilen obisk. Tu so najboljše pivo, najboljša žganja in hrana, ter prodajna fi-
na svetila.

Yugovich & Hafnar Co.
216 Pilot Butte Ave.,
Rock Springs, Wyo.

Joseph Zele

6106 St. Clair Ave.,
POGREBNIK.
Avtoambulanti voz
Avtomobili in vozovi na razpolago za svatbe in vse slične potrebe.
Tel. Princeton 1194—W.

VELIKI SLOVENSKO-ANGLEŠKI TOLMAČ. Knjiga obsega poleg slov.-angl. slovnice, slov.-angl. razgovore za vsakdajno potrebo, navodilo za angleško pisavo, spisanje angleških pism in kako se postane ameriškanski državljan. Vrhu tega ima knjiga dodaj največ slov.-angl. in angl. slovar.

To je najboljša in najbolj popolna knjiga za pručenje angleščine in ne bi smelo biti slovenskoga naseljence ki bi te knjige ne imel.

Knjiga trije in okomo v platnu vezana (430 strani), velja \$2.00 in je dobiti pri

V. J. Kubelka,

533 W. 145th St., New York, N. Y.
Pišite po cenik slovenskih knjig.

Glavni urad Tel. Lawndale 3099
Stavbinako in posojilno društvo "PEKOL".

FRANK KRENEK

IZVRSTNA GOSTILNA
vogal 27. ulica in Lawndale Ave.
Primator pivo. Chicago, Ill.

Priporočam

SVOJO KAVARNO IN DVORANO.
preje Barman's Hall.

To je edina slovenska dvorana v Collinwoodu, ki je na razpolago vsem tukajšnjim društvom za veselice, seje, svatbe, druge zabave itd.

Vedno bom skrbel za najboljšo postrežbo.

LASTNIK:

Jos. Kunič, 15612 Waterloo Rd.

KURJA OČESA.

Ako nočete imeti kurjih očes na vaših nogah, tedaj pošljite 25c. v denarju ali pa v poštnih znamkah po 2c. in pošljem Vam stekleničico mazila za kurja očesa, ali pa za \$1.00 pet steklenic. Denar pošljite na naslov: Foster Sole Agent, 3223 — 12th St., Racine, Wis. (Advertisement).

ČAS.

Edina Slovenska revija izhaja mesečno na 36 straneh in velja za vse leto \$1. — Čas, 2711 S. Millard Ave. Chicago, Ill.

Tel. Princeton 1944-W. Tel. Wood 753-R.

New York Dry Cleaning Company

BRATA KUNTEL, lastnika PODRUŽNICA:
6220 St. Clair Ave., Cleveland, O. 15305 Hale Ave.

Barvamo, čistimo, likamo in popravljamo moške in ženske obleke

TOČNA POSTREŽBA. ZMERNE CENE.

Se priporočava v obilen obisk vsem rojakom, Slovencem in bratom članom S. N. P. J.

5000 DELAVCEV

moramo prekrbeti z najboljšimi oblekami, katere izdelujemo sami po naročilu, kakor tudi s tovarniškimi izdelki po primernih cenah. Najiskrenejše se priporoča

SLOVENSKA TVRDKA

JOHN GORNIK

6105 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio

ROJAKI! --- SLOVENCII! ---

Cenjenemu občinstvu v Clevelandu in drugod priporočam mojo veliko zalogo vsakovrstnega pohištva, orožja, peči in vse kar spada v to stroko.

V občno zadovoljnost vodim trgovino že nad 13 let, blago razpošljam na željo odjemalcev na vse kraje Zdrženih držav.

Na razpolago največji slovenski pogrebni zavod, avtomobili za ženitovanje in v druge svrhe. Telefoni: Ohio State Princeton St. 1381 in Bell Rosedale St. 1881.

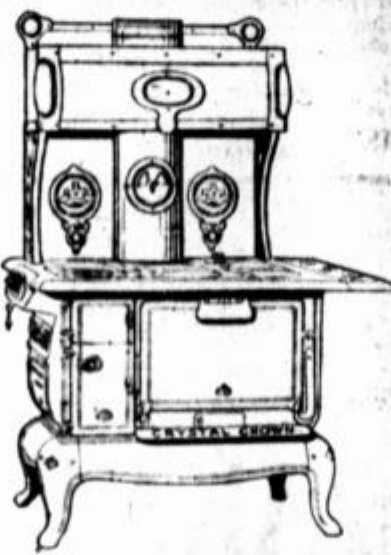
POGREBNIK IN TRGOVEC

Anton Grdina, 6127 St. Clair Ave.

podružnica na 6017—19 St. Clair Ave., CLEVELAND, OHIO.

TABOR SUPPLY CO.
3514-20 W. 26. ULICA.

Največja češka prodajalna za pohištvo. Prodaja se za gotov denar in na lahke mesečne obroke. Da se prepričate, primerjajte naše cene s cenami drugih podobnih prodajalnic.

TAKE peči so zelo razširjene v vseh čeških in drugih domovih.

Prodajajo se po

\$28.50

Kdor prinese to sliko s seboj, dobi 5% popusta.

PRVA-DRUGA NARODNA BANKA V PITTSBURGU

pošilja sedaj denar v stari kraj po pošti in po brezžičnem brzojavu.

Brzojavne pobiljatve dospe sedaj v kraj približno tekem 5 do 7 dni

100 KRON velja \$13.--

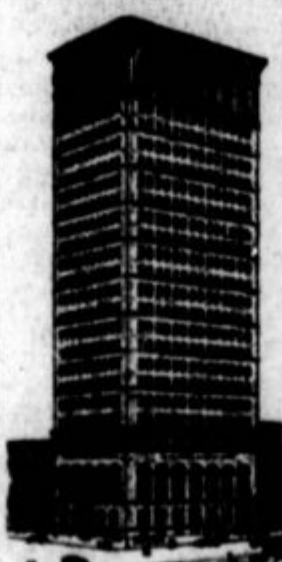
Ceni za Krone treba še pridati stroške za brezžične brzojavke, ki se ravna po naslovu. Najbolje pošljite okolo \$4 ali več in kar preostane, se Vam povrne.

Pošiljajte le okrogle svote, kakor 100, 200, 500, 1000 itd.

Brzko dospe brzojavka v kraj, obvestimo in pozneje pošljemo tudi potrdilo iz starega kraja.

FIRST-SECOND NATIONAL BANK
Corner Fifth Ave. & Wood Street, Pittsburgh, Pa.

Ustanovljena 1. 1852

Lastno poslopje.

James F. Stepien, predsednik.
Christian E. Wallock, I. podpreds.
Emanuel Beranek, II. podpreds.
Adolph J. Krasa, blagajnik.

AMERICAN STATE BANK
1825-27 Blue Island Ave., blizu 18-ete ulice.
CHICAGO, ILL.

Glavnica in prebitok \$500,000.00

ODPRTO: Pondeljek in v četrtek do 8½ zvečer, vse druge dneve pa do 5½ popoldan.

POZOR!

Radi nestalnosti cen kronске vrednosti, nam je nemogoče odrediti stalno ceno. Pošljali bodemo denar še nadalje po najnižjih cenah tekoče vrednosti kron. Uprašajte, ali nam pa pišite za cene. Večje svote se po nižjih cenah.

Pošiljamo denar v stari kraj in jamčimo, da se pošteno izplača ali pa Vam vrne. Direktna zveza s Prvo Hrvatsko hranilnico in posojilnico v Zagrebu in njenimi podružnicami. Pošiljamo denar vojnim vjetnikom v Srbijo, Rusijo, Anglesko in Francosko. Govorimo vse slovanske jezike.

Božične darove v denarju.

je treba čim prej odposlati, ako želimo, da naši dragi v stari domovini praznujejo 25. decembra, največji praznik. Treba je vedeti, da parobrodi ne odhajajo tako pogosto kot so pred vojno in valed tega vzame veliko več časa, predno pošta pride v stari kraj.

Da siromašnji ljudje v stari domovini pričakujejo pomoči edino le od vas, ker z druge strani je ne dobe, to mi vsi dobro znamo.

POŠLJITE DENAR V STARO DOMOVINO TAKOJ!

Ako želite, da bo poslani denar sigurno in hitro izročeni v roke naslovljenca v domovini, potem se poslužite

KASPAR STATE BANK
1900 BLUE ISLAND AVENUE, CHICAGO, ILLINOIS.

katera je pod državnim nadzorstvom.
Kapital, prebitok in vloge \$6,500,000.00.

Edina Slovenska Tvrška

Zastave, regalije, znake, kape, pečate, in vse potrebščine za društ. in jed.
Delo prve vrste. Cene nizke. Slovenske cenike pošljamo zaštop.
F. KERŽE, 2711 So. Millard Avenue, Chicago, Ill.

Največja slovanska tiskarna v Ameriki je

NARODNA TISKARNA

2146-48-50 Blue Island Avenue, Chicago, Illinois.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društvo in trgovce. "PROSVETA" se tiska v naši tiskarni.

V blagohotno uvaževanje!

S tem naznanjam onim številnim cenj. odjemalcem, kateri so zadnji čas naročili pri tvrdki A. Horvat kranjsko importirano slivovko, da mi je sedaj iste zmanjkalo in se je sedaj ne more več dobiti iz starega kraja.

Denarja od sedaj naprej ne bom pošiljal več nazaj za naročeno slivovko; pač bom pa poslal vsem tistim odjemalcem namesto nje kranjski importirani hrinjevec ali tropinovec, katerega imam še dosti v zalogi.

Moja tvrška je edina samostojna te vrste v Ameriki. Jaz prodajem blago tudi ceneje, kakor katere druga tvrška in to valed tega, ker opravljam večinoma sami vse posle. Star pregovor pravi: Kjer drugi delajo, drugi vzmajo tega pa ni pri meni.

Posebno se toplo priporočam cenj. slovenskim gostilničarjem, katerih jaz ne morem osebno obiskati, da naj se sami obrnejo pisмено name kar bodo v Vašo lastno korist.

ANTON HORVAT, importer in trgovec z žganjem na debelo.
Telefon: Canal 2974. 1827 W. 22nd st., Chicago, Ill.

FRANK STONICH

brat zlatarjev Jacoba in Johna Stonicha, se priporočam cenjenira rojakom širom Amerike.

Kadar potrebujete ali kupujete zlatino n. pr. ure, veržice, prstane, broške itd., se obrnite name, ker bode dobiti blago prve vrste.

VSE GARANTIRANO!

V zalogi imam znake, prstane, privevka, broške raznih jednot in zvez.

FRANK STONICH
7 W. Madison St., Savings Bank Bldg., Rm. 605, CHICAGO, ILL.

PRODAJAM

Schultz Krojačnica.

Izdelujemo obleko iz najfinejšega blaga. Uljudno se priporočamo vsem Slovencem v ti okolici. Pridite in si naročite obleko pri nas. Postrežba dobra in točna. En blok zapadno od Eagle Hale v Arma, Kans. Moška obleka \$15.00.

Naročilu je priložiti gotovi denar ali pošto nakaznico.

Z velespoštovanjem
A. W. EMERICH
vinska trgovina in distilavija žganja.
16205 St. Clair Ave., Collinwood St., CLEVELAND, OHIO.